

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Szószéktakaró a somkeréki református templomból

Tizenkilencedik évfolyam
2008. október

10

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly: Szép történet. 1Mózes 26,24–30	443
Máthé Farkas Zoltán: „Mindent jól cselekedett...” Márk 7,31–37	444
Nagy László: Áron halála. 4Mózes 20,22–29	446

Prédikációk reformáció nagyhetére

Szép Eduárd: Bűnös vagyok, tisztíts meg!	
Ráutalva a kegyelemre. Zsoltárok 51,3–4	448
Hűtlenségem. Zsoltárok 51,5–6	449
Bűnös mivoltom. Zsoltárok 51,7–8	451
Tisztulásom – gyógyulásom. Zsoltárok 51,9–10	453
Isten és én. Zsoltárok 51,11–13	454
Szabadulásom – megmentésem. Zsoltárok 51,14–15	456

Prédikációk reformáció ünnepére

Benkő Mihály: Hit által igazulunk meg. Galata 5,1–6	458
Szász Attila: Tanúim lesztek... Az apostolok cselekedetei 19,8–12	461
Szép Eduárd: Áldozat. Zsoltárok 51,16–21	465

Lectio continua

Tordai Tünde: Sötétségben világosság. (IV.)	
Micsoda az ember? Jób 7,17–19	468
Gyermekeink hite. Jób 8,8–10	470

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (22.)	
Vedd igénybe Isten kegyelmét!	473
A kegyelem trónusa	474

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i>	
Farkas László: Mindig velünk. Zsidók 13,5b	478
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Székely Miklós: Elesett a mi fejünknek koronája... Jeremiás siralmi 2,1a; 5,15–16	479
<i>Igehirdetés öregek vasárnapjára</i>	
Bustya Dezső: Hála, reménység és áldás. Józsué 14,10–13	482
<i>Igehirdetés a Biblia éve kapcsán</i>	
Bacsoni Szilárdka Kata: Boldog, aki olvassa. Jelenések 1,3	485

A címlapon: szószéktakaró a somkeréki református templomból.

A hátlapon Bódás János: *Hegedűs prédikátor*.

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

Szép történet

Alapige: 1Mózes 26,24–30

Bibliaolvasás: Efézus 4,22–32

A Mózes első könyve 26. részében van egy ilyen cím: „Izsák gazdagsága és küzdelmei...” Ennek a bibliai résznek az első része, a 12–23-ig terjedő versek egy szomorú történetet adnak előnkbe. Feltámad az irigység a filiszteusok szívében, mert Izsák „nagygyá lett...”, azaz meggazdagodott. Isten megáldotta vetéseit és barmait, s ezt nem nézték jószemmel. Ellene támadtak, betömtek kútjait – víztárolóit – és így kényszerítették, hogy menjen el. Ábimélek, a filiszteusok fejedelme, személyesen is felkereste és kiutasította Gэрárból. „Menj el közülünk, mert sokkal hatalmasabbá lettél nálunknál.” Izsák nem vitatkozott, úgy, ahogy Istennek áldott emberéhez illik, elment Gэрárból szelíd, békességes lélekkel és letelepedett Beэрsebában.

Itt első dolga az volt, hogy oltárt épített és segítségül hívta az Úrnak nevét. Ezzel a cselekedettel kezdődik el ennek a bibliai résznek a szépsége. Az oltár akkor olyan volt a régiek számára, mint a mi számunkra a templom. Úgy is mondhatnánk idézőjelben, hogy Izsáknak az volt az első dolga Beэрsebában, hogy templomot épített. Fontos volt neki, hogy segítségül hívja az Úr nevét. Lépünk a nyomába, legyen kedves nekünk is az „oltár”, s mindent abbahagyva, menjünk s mutassuk be lelki áldozatunkat.

Amikor meglett az oltár, meglett az istentisztelet, felépítette sátrait, a lakóhelyeket és elkezdtek ásni a kutakat (víztárolókat). Készítették az életteret a maguk számára.

Nem nézték Izsákék, hogy hátuk mögött a filiszteusok, előttük a puszta és az ismeretlen népek, aggodalom nélkül munkához láttak.

Honnan vették a lelkiemelőt ehhez az új kezdethez? Azt olvassuk a 24. versben, hogy megjelent az Úr és bátorítást adott Izsáknak: „Ne félj, mert te veled vagyok, és megáldalak téged...” Isten szavából, az Igéből vették az erőt a jelenhez és a jövődőhöz. Isten szava vette el aggodalmukat és félelmüket. Az Ige által megbátorodtak.

Testvéreim! Mi is olvassuk, hallgassuk Isten szavát, mert Ő ma is szól, úgy, mint régen szólott Izsákhöz és háza népéhez. Hallgatva bátorító szavát, vessük el félelmeinket, aggodásainkat. Hordozzuk szívünkben ígérését: „Én veled vagyok...”

Izsák nagy csodálkozására egyszer csak megjelent Beэрsebában Ábimélek két barátjával. Csodálkozását ki is fejezi... „miért jöttetek én hozzám, holott gyűlöltök engem s elűztetek magatok közül...?” Azok pedig így feleltek: „látván láttuk, hogy az Úr van te veled... Te már az Úr áldott embere vagy.”

Ábimélek és társai megbánták, amit tettek Izsákkal. Pogány emberek voltak, de valami megindult a szívükben: a bűnbánat és a szeretet. Elhatározták, hogy felkeresik azt, akit elűzték s rendezik Vele dolgaikat. Ez az elindulás egy másik szépsége ennek a történetnek

Meg is találták Izsákot. A szeretet, a bűnbánat mindig megtalálja azt, akit keres.

Ezek a régi pogány emberek példát adtak nekünk, később élő nemzedékeknek. Nem tudunk úgy élni, hogy ne essenek botránkozások, bántások, de azokat meg lehet bántani, jóvá lehet tenni.

Induljunk el hát a megbántott felebarátaink felé szeretettel, bűnbánattal, emlékezőn Jézus szavára: „amennyiben megcselekszitek eggyel... Énvelem cselekszitek meg...”

Amikor elmondták Izsáknak jövetelük célját: azért jöttünk, hogy kössünk frigyet arra nézve, hogy nem bántunk téged, te se bántsál minket... ő elfogadta az ajánlatot. Nem hánytorgatta fel a múltat, a bántást. Talán tudta, hogy az, aki felemlegeti a régi dolgokat, egyenlő az ellenséggel. Megbocsátott a filiszteusoknak, ami abból látszik, hogy vendégséget (lakomát) szerzett nekik. Vendégfogadásával mutatta ki lelkének belső világát, hogy nem haragszik. Ez is egyik szépsége ennek a történetnek.

Az Izsák által szerzett vendégség eszünkbe juttatja, hogy nekünk is szerzett vendégséget Valaki. Az Úr Jézus, azon az éjszakán, amelyen elárultaték, vendégséget szerzett tanítványainak, mondván, hogy „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre...” Ez a meghagyás nekünk is szól. A kereszten elhangzott a bocsánatért való könyörgés, ami arra int, hogy minden bűnbánatot, ami őszinte szívből és szeretetből fakad, elfogad a Mester. Ábimélek és társai részt vettek a vendégségen, nem siettek el, nem hivatkoztak elfoglaltságaikra. Cselekedjünk úgy mi is, fogadjuk el Jézus hívását, hogy egy gyülekezetben se maradjon üresen a királyi vendégség asztala.

Miközben folyt a vendégség, megérkeztek Izsák szolgálói és hozták a jó hírt: „találtunk vizet” Nagy dolog volt ez, mert forrást találtak, élő vizet, nem egy esővízből összegyűjtött tárolót. Aki ismeri keletet, az tudja, hogy mit jelent egy élő forrás. Az valószínű kincs. Íme, a megbocsátás emberét megáldotta Isten. Beváltotta ígését: „én megáldalak téged...” Megjött Izsák életének egyik földi áldása. Ez az esemény is egyik szépsége ennek a történetnek.

Legyünk mi is a megbocsátás emberei. Isten áldása nem fogyott el az idővel és nem fogy el soha sem, minket is részeltet belőle. Sőt már részeltetett is, mert élő forrást adott Jézusban, s aki ebből a vízből iszik, soha meg nem szomjúhozik.

Ezek a szép történetek ismétlődjenek meg életünkben, s úgy legyünk Jézusnak kedves tanítványai, hiszen erre hivatunk el. Ámen.

Máthé-Farkas Zoltán

Uzdiszentpéter

„Mindent jól cselekedett...”

Alapige: Márk 7,31–37

Bibliolvasás: Ézsaiás 35,1–10; Máté 11,2–6

Gyakran elhangzik, hogy egy fejlett világban élünk – értjük ezt a tudomány, és általában a civilizáció valóban értékes megvalósításaira. A régebbi korokhoz képest egy magasabb fejlődési fokon állunk. Ha vérnyomásunk van, beveszünk egy pirulát, ami helyreállítja a vérkeringésünket – ezelőtt két nemzedékkel piócát tettek az emberre, még régebben eret vágtak rajta. Ha lázunk van, lázcsillapítóval védekezünk ellene – két évezreddel ezelőtt a kuruzsló démonöző varázsigéket mormolt a beteg felett. Jelenleg a sükettség enyhébb formáiban elég hallókészüléket használni, a nem teljesen némákat pedig logopédusok tanítják a hangok formálására. Kétezer évvel ezelőtt nevetséges lett volna egy hallókészüléket hordó ember – ma a feltámadott Jézus ott van a műtőszobában vagy a laborban az orvos mellett, aki modern felszerelésekkel harcol a betegség ellen.

1. Amikor betegek vagyunk, megtörténik, hogy Jézus Krisztushoz csak végső esetben fordulunk.

Mit teszünk, ha az orvosunk súlyos betegség diagnózisát írja a küldőpapírunkra? Elgondolkozunk azon, hogy ismerünk-e valakit, aki hasonló bajban volt. Utánaérdeklődünk a legjobb szakorvosnak. Mindenki azt javasolja, akinek a felgyógyulását köszönhettem. Bejelentkezünk, elmegyünk a rendelőbe, várakozunk, majd megvizsgál, papírt ír, hogy más kivizsgálásokra menjünk, esetleg kórházba utal, kezelést kapunk – talán hetekig, hónapokig. Azonban nincs látszatja, lehet, hogy állapotunk rosszabb, mint volt. Más, jobb orvost próbálunk keresni... És lehet, hogy a diagnózis mégsem változik, a gyógyulásnak semmi jelét nem érezzük. Amikor pedig mindenkit reménytelenül végigpróbáltunk, és kétségbeestünk, amikor idegesen várjuk, hogy mit mond a legújabbban felkeresett orvos a végeredményeinkre – magunkban imádkozunk: Istenem, csak most az egyszer segíts...

2. Pedig ő gyógyít – kezeli a betegét és imádkozik érte.

Képzjük el magunkat súlyos betegeként valahol Észak-Izraelben, kétezer évvel ezelőtt. Az a hír járja, hogy a városban jár egy bizonyos Názáreti Jézus, aki nagy testi nyomorúságokat is képes gyógyítani. A családtagjaink utcáról utcára hurcolnak, keresik Jézust, hogy meggyógyítson. Végül egyik sarok mögül embercsoportot látunk. A Názáreti van ott. Odamegyünk hozzá, és segítségét kérjük. Az emberek körbevesznek, sugdolóznak, látványosságra, szenzációra készülnek. Jézus azonban megfog és kivisz közülük egy félreeső helyre. Ötöle senki se várjon szenzációt. Ő nem kuruzsló, nem csodadoktor, ne is beszéljenek róla efféléket.

Maga elé állít és megvizsgál. Megérinti a beteg szerveket, és megkeni azokat nyállal, majd imádkozik. Nem varázsigét mond, mint a kuruzslók, nem tart ráolvasást, hanem Istenhez könyörög. Jézus ugyanolyan gyógyító módszert használ, mint a korabeli orvosok. De abban különbözik tőlük, hogy imádkozik. Mert az imádságban alázat van. Amikor imádkozunk, tudjuk, hogy az csak úgy és csak akkor teljesül, ha Isten is úgy akarja. Mert Istent nem lehet zsarolni, nem lehet kényszeríteni arra, hogy gyógyítson vagy segítsen. Jézus megteszi azt, amit egy orvos megtehet. A szokásos módon kezel, és kéri a gyógyulás ajándékát.

3. Jézus nemcsak kezeli a betegséget, hanem meg is parancsolja a gyógyulást. Csak ő tud gyógyítani.

Jézus, aki gyógyítani tud – imádkozik; de nemcsak könyörög, hanem parancsol is. Eddig ember volt, most már teremő, életet adó Istenként szólal meg.

Mitől lehet a gyógyulásunk? Az átimádkozott, átsírt éjszakáktól? A jól megválasztott kezeléstől? – Sokat számít az, hogy valóban nagy szaktudású és felelősségteljes orvos kezébe kerülünk. Megtörténhet, hogy ügyes az orvosunk, de mégsem mosolyogva megy ki a műtőből. És megtörténhet az is, hogy nincs imádság, és az orvos sincs épp a helyzet magaslatán, mégis: eljön a nap, amikor kilépünk a fehér falak közül a napsütésbe, az emberek közé, akik ránk köszönnek és örvendenek nekünk.

Mitől lesz a gyógyulás? Attól, hogy elhangzik Jézus Krisztus parancsa, az orvosi és emberi fáradozás pedig értelmet kap, az imádság meghallgattatik.

4. Aki ezt felismeri, nem tud nem beszélni róla!

Jézus megáldja az orvosok kezét, meghallgatja a könyörgést, és megparancsolja a helyreállítást. Ezt a körülvalók, kívülállóak nem látják. Csak mi tudjuk, akik a nyomorúságban kettesben maradtunk Krisztussal. A többiek csak az eredményt látják, és meg-

döbbenek azon. Mert nemcsak a súlyos betegség tragédiája borít ki minket, hanem álmétkodásra készítet annak a gyógyulása is. A süketek füleinek megnyílása, a némák megszólalása és a vakok látása, a halottak feltámadása a Messiás érkezésekor történik meg. Minden gyógyíthatatlan betegség, minden halál-erő megsemmisítése Isten hatáskörébe tartozik. Jézus földi életében nem gyógyít meg minden beteget, de minden életadó parancsa arra utal, hogy Isten egy olyan élet-állapotot készített el nekünk, ahol többé nem lesz sem betegség, sem sírás, sem halál. A sebészetten egyszer egy operációra váró néni azt mondta, hogy tizenháromnál többször műtötték, de tudja, hogy az lesz vele, amit Isten akar. Nem tudta, hogy mi következik, de mégis bizonyosságot tett a hatalmas Úrról. – Mennyivel inkább megteheti ezt az, aki felgyógyult bajából!

A legtöbben ismerjük a betegség nyomorúságát. Talán azt is tudjuk, milyen érzés napok-hetek után elhagyni egy kórházat. Lehet, hogy könyörögtünk egészségért, lehet, hogy végigkilincselünk sok orvosi rendelőt, mert hálás felgyógyultak küldtek oda. De tudjuk, vagy ha nem tudjuk, akkor fel kell ismernünk, hogy Jézus az, aki gyógyít. Nemcsak orvos ő, hanem több annál: Messiás, aki megszabadít minket minden nyomorúságból. Szabad ezt a hírt elterjeszteni róla. Lehet őt másoknak is ajánlani. Ámen.

Nagy László*

Áron halála

Alapige: 4Mózes 20,22–29

Bibliaviasítás: 1Thesszalónika 4,13–18

1. Izráel első főpapjának kiszabott esztendei leteltek. A puszták egyik nagy vándora utolsó földi útjára indul. Útja nem a megsemmisülés szakadékába, hanem a Hór hegyének csúcsára vezet. A halmi induló Áron nem aláhanyatlik, hanem felfelé emelkedik. Ez a felfelé emelkedés „a boldog meghalás művészetének” első törvénye.

a) Az élet Istene a halál ura, aki szabadon rendelkezik Áron és minden embergyermek haláláról. Nem belső erőforrásaink elapadása, hanem Isten döntése nyomán közelít el halálunk órája. Éspedig akkor, amikor Istennek már nincs többé szüksége ránk e földön, amikor teljesítettük küldetésünket az Úr egyházában, és hivatásunkat családunk körében. Ekkor plántál át bennünket földi egyházából mennyei egyházába.

b) Ezen a földön nincs teljes élet és nincs beteljesedés. A versengés vizeinél történnek Isten emlékezetében kitörölhetetlenül élnék. Isten nem felejt, mindent számon tart. Ezért nem mehet be Áron arra a földre, melyet az Úr ad népének. Még messziről sem láthatja azt, mint később Mózes. Mi is a versengés vizeinél élünk. Önerőnkől nem juthatunk be az ígért földjére. Csak úton levő vándorok vagyunk. Isten szüntelen figyelmeztet és fegyelmez bennünket. A versengés nemzedékének egytől-egyik a pusztában kell meghálnia. Jó ezt tudnunk. A teljes élet ajándék, az örök élet kegyelem.

c) Az Úr így rendelkezik a főpap haláláról: Áron az ő népéhez takaríttatik. E rendelkezés Izráelben a meghalás és a temetés szakkifejezése. Ez a kifejezés magába foglalja mind a kegyelmet, mind a végtisztességtétel mozzanatait. Isten minden embergyermekét megilleti a kegyeletes végtisztességtétel. A „takaríttatik” kifejezés arra a rendre vonatkozik, mely az eklézsiában minden vonatkozásban rendkívül fontos. Népünk közösségében élünk és halunk. Mi is a rendelt évek elteltével népünkhöz, atyáinkhoz takaríttatunk.

---

* Tisztelettel és hálával emlékezünk az *Igehirdető* alapító-szerkesztőjére halálának 10. évfordulója alkalmából. (Szerk.)

A mennyei Atya mind szent színe elé gyűjti gyermekeit. A „boldog meghalás művészetének” második törvénye az Isten szent színe elé készülés öröme.

d) Áront halála pillanatában testvére és fia veszik körül. Az Izráel szabadulását munkáló testvérek évtizedekkel előbb a Hóreb hegyénél találkoztak, most a Hór hegyén búcsúznak el egymástól. Az utolsó istenhozzád félelmes, de felemelő pillanatról a szent író nem közöl részleteket. Nem írja le a búcsú szavait. A halál családi esemény, akárcsak a születés. Igazi kegyelem, hogy a halálunk óráján velünk vannak szeretteink. A keresztyén családnak erősnek kell lennie a végbúcsú pillanatában és örvendezőnek kell lennie a születés pillanatában. A testvérek emlékezve, a fiú az apai örökség átvételével búcsúzik. Őrizzük családnak szeretet-közösségét, hogy az utolsó istenhozzád pillanatában kegyelettel és ékes, szép renddel lehessen együtt a család az elköltözővel.

2. a) A Hór hegyének tetején az Úr rendelése szerint Mózes levetkőzteti Áront főpapi öltözékéből. Áron nem főpapként, hanem Izráel népe tagjaként hal meg. Mindnyájan anyától született, egyszerű emberként halunk meg. Meztelenül jöttünk e világra és úgy is távozzunk. Tisztségünk, hivatalunk nem számít a halálban.

b) Áron főpapi ruháiba Mózes Eleázárt öltözteti. Izráelnek a Messiás eljöveteléig folyamatosan van főpapja. A Melkisédek rendjéből való főpap után a Lévi törzse elveszíti papi örökségét, örökös papságát. Nincs többé szükség rá.

c) Áron a főpap Jézus Krisztus előképe. Őt is levetkőztetik ruháiból. Így kínozzák meg a pretoriumban és feszítik meg a Golgota hegyén. Ő is hegyen hal meg, mint Áron.

d) A főpap Jézus Krisztus levetkőztet bennünket ömberünkéből és érdemeibe öltöztet minket. Így válunk új emberré, Isten gyermekévé. A főpap Jézus Krisztus az üdvösség fehér ruhájába öltöztet. Így leszünk és vagyunk Isten hálaáldozattal áldozó papjai.

3. Izráel harminc napig gyászolja Áront. Az őszinte gyász nem pogányság és pogánykodás. Isten népének is van kegyeletes gyásza. Gyászoljuk meg halottainkat. A gyász már nemcsak a család, hanem az egész gyülekezet ügye. Sírjunk együtt a sírókkal. Amikor egy lélek kiválik a vándorok gyülekezetéből, Izráel megáll és gyászol. Atyáink idejében egy ember halála és temetése az egész gyülekezet közös ügye volt. Újuljunk meg az Isten szerinti gyásznunkban.

Elöl halad kereszthordozó feltámadt főpapunk. Dicsőségébe vezetni egyházát. Haladjunk nyomában. Ez a „boldog meghalás művészetének” harmadik törvénye. Ámen.

Prédikációk reformáció nagyhetére

Szép Eduárd

Magyarbükks

Bűnös vagyok, tisztíts meg!

Ráutalva a kegyelemre

Alapige: Zsoltárok 51,3-4

Reformációra készülve, azzal a nagy bibliai igazsággal kell újra szembenéznünk, mellyel nagyon sokan találkoztak mindeddig: bűnösök vagyunk, egyedül Isten tud megtisztítani, és mi rá vagyunk utalva az Ő jóindulatára.

Nem szeretjük, ha rá vagyunk utalva valakire. Érzéseink, elképzeléseink, gondolataink, akarataink egyaránt tiltakoznak ellene. Sajnos, Istennel szemben is megvan ez a büszkeségünk, pedig rá vagyunk utalva az Ő kegyelmére. Semmivel nem tudjuk helyettesíteni, pótolni az Ő jóindulatát, csak elfogadni, vagy kikerülni és megvetni azt.

Dávid körülbelül egy évig próbálkozott megmagyarázni önmagának saját tetteit. Nátán próféta megjelenéséig, úgy néz ki, sikerült is eltompítani önmagában lelkiismeretének szavát. A házasságtörés és gyilkosság bűne eltörpült és elfogadhatóvá vált a maga számára. Nem tudta jóvátenni mindazt, amit elrontott. Hosszú időnek kellett eltelnie, amíg rájött, hogy nincs más megoldás, csak az, hogy alázattal el kell fogadnia: teljes egészében rá van utalva Isten kegyelmére. Így született meg az 51. zsoltár. Így lett a bűnbánó imádság mintája. Így vigasztalt meg és vigasztal meg sokakat, hogy amint Dávid bocsánatot nyert bűneire, úgy mi is bűnbocsánatot kaphatunk.

A reformátorok is azt ismerték fel, hogy minden ember rá van utalva Isten kegyelmére, jóindulatára, és semmit nem ér az emberi erőlködés, magyarázkodás vagy cselekvőkészség. Be kell látnunk, hogy tehetetlenek vagyunk a bűnnel szemben. És egyedül csak az segít, ha Ő jóindulattal lehajol hozzánk.

1. Amikor Dávid azt mondja, hogy „könyörülj rajtam”, akkor tulajdonképpen azt ismeri el, hogy neki nincsenek érdemei Isten előtt. Nem azért kaphat bocsánatot, mert valamit is felmutathat mentségére, hanem egyedül azért, mert Isten megsánja, és jóindulatával veszi körül. Lejárt a mentegetőzés és magyarázkodás ideje. Eljött az igazi, őszinte bűnvallás alkalmá. A mentegetőzéssel és magyarázkodással csak felszínes és rövid életű megoldáshoz jutott, mely addig tartott, amíg újra eszébe jutott bűne.

Isten mindig látja, hogy mi rá vagyunk utalva az Ő kegyelmére. A nagy baj az, hogy mi nem látjuk ezt. Azt gondoljuk, hogy a magyarázkodással és mentegetőzéssel megoldásra találunk. A reformáció azt jelenti, hogy mi is kezdjük látni, hogy teljes egészében rá vagyunk utalva Isten kegyelmére. Az igazi reformáció azt jelenti, hogy nem mentegetőzünk, nem magyarázkodunk, és nem hivatkozunk érdemeinkre, hanem alázattal elfogadjuk Isten jóindulatát és kérjük, hogy bocsásson meg nekünk. Büszkeségünk tiltakozik és tiltakozni fog. Eszünkbe fog jutni az, amit érdemként megemlíthetünk, s nekünk akkor döntenünk kell, hogy mit választunk. A büszkeség útját, vagy az alázat útját, a kegyelem útját, vagy a saját magunk látta érdemeink útját, a magyarázkodás és mentegetőzés útját, vagy az őszinte bűnvallás útját?

Kérjük Őt: Segíts Uram helyesen dönteni, hogy lássam, mennyire rá vagyok utalva a te kegyelmedre, jóindulatodra, hogy a kegyelem, az alázat és a bűnvallás útját tudjam választani.

2. A továbbiakban Dávid három ígét használ, mindhárom azt hangsúlyozza, hogy mennyire Istenen múlik a bűntől való szabadulás valósága. Az ember kérheti, hogy Isten meghallgassa, de nem tudja eltörölni saját hűtlenségét, nem tudja lemosni saját bűneit, és nem tud megtisztulni saját vétkeiktől. Rá van tehát teljesen utalva Isten kegyelmére és az Ő nagy irgalmára.

„Az *eltöröl* szó emberi, megsemmisíthető följegyzésekre utal. A *le mos* ige ahhoz hasonlítja a bűnbocsánatot, mint amikor kimossák a ruhát. A *megtisztít* szó pedig a szerződési törvényt idézi, mely szerint az embernek meg kellett tisztulnia, hogy a templomba léphessen. Ezek a kérések kifejezik Dávid vágyát, hogy Isten teljesen bocsássa meg hűtlenségét..., bűnét és vétkeit.” (Allen P. Ross)

Hűtlenségünk eltörölhető, megsemmisíthető, de mi nem tudjuk eltörölni. Képtelenek vagyunk rá. Isten azonban megteheti. Dávid ezt ismeri fel, és egyben kéri is Istentől imádságban. Tehetetlenek vagyunk hűtlenségünkben, ezért elküldte Isten az Ő Fiát, Aki hűségével eltörölte a mi hűtlenségünket.

A szenny, a tisztátalanság kiterjed életünk minden területére. Testünk tisztaságáért mosakodással, tisztálkodással harcolunk. A bűn, a lelki szenny ellen azonban nem egyszerű harcolni, mert itt mindenekelőtt tehetetlenségünkkel találkozunk. A bűnt, mely beszennyezi lelkünket és testünket egyaránt, nem tudjuk lemosni. Azt csak Isten tudja lemosni, méghozzá teljesen, ahogy Dávid kéri.

Egyedül Istennek van hatalma lemosni bűneinket és megtisztítani vétkeinktől. Dávid önmaga tehetetlenségével szembenézve felismeri az egyedüli lehetőséget, és teljesen Arra bízta magát, Aki meg tudja őt mosni és tisztítani.

Isten országába csak eltörölt hűtlenséggel, lemosott bűnökkel és vétkeinktől megtisztulva juthatunk be. Mai Igénk arra tanít, hogy reformáció csak ott van, ahol erre vágyakozik az Istenre figyelő ember és közösség. Vágyakozzunk Isten országa után, keressük annak lehetőségét, hogy megszabaduljunk bűneinktől, és ugyanakkor nézzünk szembe tehetetlenségünkkel és fogadjuk el Isten bűnbocsátó kegyelmét. Bűnbocsátó kegyelmében ott van hűtlenségünk eltörlése, bűneink elmosása és vétkeinktől való megtisztulásunk. Mindez azért van, mert „Jézusnak, az Ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.” (1Jn 1,7)

Ráutalva a kegyelemre, ma is azt jelenti, hogy számunkra nincs más út, csak az Isten szeretetének útja. Ezen az úton állandó reformáció van. A bűn eltorzított, de Ő visszaalakítja a maga képére és hasonlatosságára. Mi eltévedtünk, de Ő helyreigazít tévelygéseinkből. Magunktól csak engedetlenkedni tudunk, de Ő engedelmsé formál. Ennek elfogadására kérjünk Tőle alázatot. Ámen.

Hűtlenségem

Alapige: Zsoltárok 51,5–6

Továbbolvasva a bűnbánó imádságot, minden bűn gyökerével, a hűtlenséggel foglalkozunk. Tegnap este csak érintettük néhány mondat erejéig a hűtlenség kérdését, most úgy nézünk rá, mint az ember minden bűnének, vétkének, engedetlenségének melegágyára. Dávid azért említi már imádsága elején elsőnek a hűtlenséget, mert megbizonyosodott afelől, hogy minden bűne, vétke, engedetlensége azért van, mert hűtlenné vált. Ha hűséges maradt volna, akkor nem vétkezett volna, nem vett volna erőt rajta a bűn, nem engedetlenkedett volna. A házasságtörés és a gyilkosság bűne, ami miatt ebben a zsoltárban szenved és imádkozik, nem egyszerűen azért következett be, mert hűtlen volt családjához, hanem azért, mert előbb Istenhez lett hűtlen. Így már a családja

iránti hűség is megrendült, nem volt fontos, mert a család előtt titkolni, leplezni lehetett a bűnt.

Dávid előtt és Dávid után, és ma is azért van paráznaság, házasságtörés, gyilkosság és egyéb engedetlenség, ami az emberi életeket, családokat és közösségeket tönkreteszi, mert nincs Isten iránti hűség. Emberek előtt, legyen az házastárs, család, barát, főnök vagy munkatárs, lehet titkolni a hűtlenséget és a belőle származó bűnt. Hosszú időn keresztül vagy talán soha nem derül ki itt a földi életben, de Isten előtt nincsenek titkok, nincsen olyan lepel, ami el tudná takarni hűtlenségünket.

1. Isten mindig tudja és ismeri hűtlenségünket, nagyrészt mi is ismerjük és tudjuk, csak éppen nem akarunk szembenézni vele. Láttuk a tegnap, hogy inkább magyarázkodunk, mert nagyon nehezen tudjuk kimondani önmagunk felett, hogy: hűtlen voltam, bűnt követtem el, vétkeztem.

Isteni, mennyei ellenőrzésről tesz bizonyosságot ez a bűnbánó zoltár. Ennek az ellenőrzésnek a szemmel látható eredménye, hogy Nátán próféta megmondja Dávidnak, hogy vétkezett. Mintegy tükröt tesz Dávid elé, melyben meglátja életének titkolt oldalát, s a király már nem akarja leplezni hűtlenségét, hanem kimondja önmaga fölött az ítéletet.

A mai emberiség túlnyomó többsége csak egy emberi ellenőrzésről akar tudni, s amit az emberek előtt takarni lehet, az már szinte nem is számít bűnnek. Hány leány tartaná távol magát a paráznaság bűnétől, és hány fiú kerülné még a parázna gondolatokat is, ha hűséges szeretne maradni ahhoz, akit Isten rendelt ki számára. Hány férj maradna hűséges feleségéhez, és hány asszony nem csalná meg férjét, ha nem reménykedne abban, hogy hűtlenségét titkolni tudja. Hányan kerülnék a házasságtörés és paráznaság bűnét, ha élő valóságként számolnának az isteni ellenőrzéssel és ítélettel. Hányan maradnának hűségesek jövődöbéli férjükhöz, feleségükhöz, és hányan lennének hűségesek házastársukhoz, ha azt tartanák igaznak, hogy minden emberi hűtlenség mögött az áll, hogy valaki Istenéhez lett hűtlen.

Ma úgy vizsgál meg bennünket Isten az Ő Igéjével, hogy velünk akarja kimondatni hűtlenségünket, azt, amit elköveltünk, amiben részünk volt. Hogy mi magunk mondjuk ki önmagunk felett az ítéletet, és kérjük Annak bocsánatát, Aki mindig hűséges maradt. Azért ellenőriz bennünket, azért tartja elénk az Ige tükrét, még akkor is, ha sokszor nem örvendünk annak a képnek, amit magunkról látunk benne (mert bűneinket látjuk benne), mert Ő hűséges, és bűnbocsánatunkat, üdvösségünket akarja munkálni számunkra.

2. „... vétkem mindig előttem van.” Mai kifejezéssel ezt mondhatnánk: mélységes lelkiismeret-furdalása volt Dávidnak nappal, és éjszaka nem tudott szabadulni vádló gondolataitól. Ebből kifolyólag nem tudott bűne miatt aludni éjszaka, sőt talán álmaiban is előjött, elképzeltük azt is, hogy rémálmai voltak. De mindez tulajdonképpen a mennyei ellenőrzésnek az a csodálatos eredménye, ami a Dávid szívében és lelkében gyümölcsöt hozott. Már nem tudja megmagyarázni magának, hogy miért lett hűtlen, hogy miért tört házasságot és miért ölette meg a hettita Uriást. Kegyetlen állapot. Nincs menekvés lehetőség. Összeroppan saját bűnének a terhe alatt, és mégis áldott isteni ajándék, mert van bűnbocsánat, van szabadulás, van lehetőség újat kezdeni.

A legnagyobb ajándék Istentől, amikor már nem tudjuk megmagyarázni magunknak hűtlenségünket, amikor ránk nehezedik bűneink terhe, amikor semmilyen emberi menekülési lehetőséget nem látunk, s így a szabadulás útjára vezet. A szabadulás útjára, mely érdemeinktől függetlenül ott áll előttünk, és egyben a bűnbánat és az újrakezdés lehetőségének az útja, az üdvösség útja.

3. Az emberek ellen elkövetett bűn, a családunk, szeretteink és mások iránti hűtlenség mind a közös gyökérhez vezethető vissza: hűtlenség Isten iránt. Ezt látjuk alapigénk

második versében, ahol Dávid nem azt mondja, hogy vétkeztem a családom ellen, a hettita Úriás ellen és nem utolsósorban Betsabé ellen, akit bűnös vágyaim kielégítésére használtam. Ez mind igaz, s ha Dávid ezt mondta volna, akkor helyesen fogalmazott volna, de ő itt nem hűtlenségének gyümölcseit említi meg, hanem hűtlenségének gyökerére mutat. Tudja, hogy ott kell orvosolni a bajt, ahonnan ered. Nem elég eldobni a rossz gyümölcsöket, az sem elég, ha lenyesi a vad hajtásokat, hanem a rossznak a gyökeréhez kell nyúlni.

„...ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz.” Vagyis, ha nem lettem volna hűtlen irántad, Uram, akkor nem rontottam volna meg két családot és nem gyilkoltam volna.

A reformáció, most Dávid szemszögéből nézve, azt jelenti, hogy nem elégszünk meg nyesegetni néha-néha a vad hajtásokat, hogy időközönként elítélünk egy-egy bűnt, hanem Isten iránti hűtlenségünkre keresünk megoldást. Az a rossz, amit elkövettünk emberek ellen, tulajdonképpen Isten elleni véték.

A reformáció azt is jelenti, hogy Istennek igaza van, nekem pedig az Ő igazához kell igazodnom, még akkor is, ha az Ő igazsága megítél. Nekem már nincs igazam, hanem az Ő igazságát keresem és fogadom el, mert az Ő igazsága az én javamat, de ugyanakkor a mellettem élő ember javát is szolgálja. Az Ő igazsága megítél, és én alávetem magam ítéletének.

A reformáció számunkra külön-külön, mindenkinek a maga helyén és a személyes bűneivel küszködve azt jelenti, hogy mi, a hűtlenek, és így Isten előtt érdemtelenek, az Ő hűségét keressük. Igazat adunk Neki és az egyetlen Hűségéhez, Jézus Krisztushoz menekülünk, aki meg tud szabadítani saját hűtlenségünkől. Erre kérjünk bölcsességet, vezetést és áldást. Ámen.

Bűnös mivoltom

Alapige: Zsoltárok 51,7–8

Nem szívesen elevenítjük fel azokat a cselekedeteinket, amelyek szégyent hoznak életünkre. Nem szívesen beszélünk bűneinkről, gyengeségeinkről, még kevésbé tehetlenségünkről. Amint láttuk, mindeddig gyengeségeinket és bűneinket is egy kedvező fénybe próbáljuk állítani, vagyis magyarázatot találunk rájuk. Ez a zsoltár arról tanúskodik, hogy Dávid is megpróbálta ezt az utat járni, de nem talált nyugalmat, még kevésbé bűnbocsánatot, ezért bűnbánattal és leplezetlenül kellett odaállnia Isten elé. Felismerte, hogy hűtlensége mindenekelőtt Isten iránti hűtlenség és egyedül Ellene vétkezett. Az emberek elleni bűnös cselekedetei tulajdonképpen abból eredtek, hogy megromlott a kapcsolat közötté és Isten között.

Mai igénkben „Dávid elismeri, hogy erkölcsileg tehetetlen. Bűnben született, azaz soha életében nem volt mentes a bűntől. Ez ellenkezett Istennek az ő életével szemben támasztott erkölcsi követelményeivel. Már fiatal korában szembe kellett néznie a szívében levő feszültséggel, mert tudta, hogy Isten igazságot és bölcsességet, azaz megbízható és gyümölcsöző életet kíván.” (A. P. Ross)

1. Ez a rövid igeszakasz elmondja nekünk, hogy megromlott, bűnös természettel lépnünk ebbe a világba és ennek a romlottságnak akaratunk is alá van vetve. Ezzel az örökséggel, mely Ádámtól és Évától maradt ránk, végig kell járnunk a földi élet útját. Ezeket látva és komolyan véve ismerjük be, hogy tehetetlenek vagyunk, hogy rá vagyunk utalva Isten kegyelmére. Mert az Ő hűsége és kegyelme tesz képessé arra, hogy bűnös természetünk ellen harcolni tudjunk.

Természetünk szerint nem utáljuk és nem kerüljük a bűnt, legfeljebb néhányat próbálunk távol tartani magunktól. Sőt a bűnnek egyik-másik formáját kedveljük. Ezért szükségünk van Isten beavatkozására.

Hogyan avatkozik közbe Isten? Vezeti és tanítja Dávidot, hogy úgy lássa önmagát, ahogy Isten látja őt. Dávid tehát nem magától látja azt, hogy bűnben fogantatott és született, hanem Isten láttatja meg ezt vele. Isten közbeavatkozik, és a bűnös ember látja saját bűnös mivoltát és Isten szentségét is.

Ha látjuk a bűnt, különösképpen a sajátunkat, ha ránk nehezedik bűnös mivoltunk, és Isten szentségét érzékeljük, akkor Ő, a Mindenható avatkozott közbe és akarja formálni életünket. Ha mindezt tapasztaltuk, adjunk hálát érte! Ha nem, akkor kérjük Atól, Aki ezen a héten, sőt ezen az istentiszteleten is megszólítani és formálni akar.

2. Egyre gyengébben, tompábban érzékeli a mai ember, hogy mi az, amit a másik ember kedvel. Nagyrészt azzal foglalkozik és arra nagyon érzékeny, hogy mi tetszik neki, mi az, amit ő saját maga kedvel. Ki foglalkozik azzal, hogy mit kedvel Isten? Azok is, akik hívőknek mondják magukat, sokszor úgy élik életüket, hogy minden érdeklőket, ami nekik jó, de az, hogy mi kedves Istennek, háttérbe szorul.

Dávid nem önmagától látja meg azt sem, hogy mit kedvel Isten, a Mindenható az, Aki ezt is megmutatja neki. Közbeavatkozik Isten, és hitén keresztül érzékelteti Dáviddal, hogy Ő, az Úr mit kedvel.

Szükségünk van, hogy közbeavatkozzon Isten és megláttassa bűnös mivoltunkat, de arra is, hogy megmutassa nekünk, hogy mi kedves Őelőtte. Magunktól csak azt látjuk, hogy mi jó nekünk, hogy miképpen elégíthetjük ki bűnös kívánságainkat, de nem érzékeljük, hogy mi jó a másinak, és mit kedvel Isten.

„Te pedig a szívben levő igazságot kedveled...” Azaz nem a színlelt igazságot, amivel félre lehet vezetni embereket, amivel el lehet hitetni sokakat, hogy az igazság jegyében cselekedtünk, de közben valami titkolt hamisság állt a szavak és a cselekedetek mögött. A színlelt igazságot talán sokszor elhiszik és elfogadják az emberek, de Isten előtt csak a szívben levő igazság áll meg.

Ha komolyan szembenézünk a szívünkben levő feszültséggel, hogy Isten igazságot, fedhetetlenséget, tökéletességet kíván, mi pedig tehetetlenek vagyunk, akkor ezt a feszültséget Isten arra használja, hogy az Ő igazságát keressük. Ha ebben a feszültségben megvalljuk tehetetlenségünket, bűnös mivoltunkat, akkor elkezd lakni nálunk – szívünkben, lelkünkben – Isten igazsága.

Az igazi reformáció azt jelenti, hogy felfedezem, hogy még a szívben levő igazság sem az én igazságom. Kívülről jövő igazság az, Istentől származó igazság. Isten igazsága, mely engem tesz igazzá Isten előtt.

Mennyire jó tudni nekünk, hogy ez az igazság, az Isten igazsága, maga Krisztus, aki tökéletes emberként és valóságos Istenként szenvedett érettünk, hogy Őt befogadva legyen számunkra a szívünkben levő igazság, (amit) Akit Isten kedvel.

Nincs más igazságunk, csak az érettünk és helyettünk szenvedő Messiás. Mondjuk az énekíróval együtt imádságként: *Jöjj és lakozz bennem: Hadd legyen már itt lenn Templomodda szívem, lelkem! Mindig közel lévő: jelentsd Magad nekem, Ne lakhasson más e szívben; Már itt lenn Mindenben Csakis Téged lásson, Leborulva áldjon!* (MRE 153/6)

3. Az, aki tisztán látja saját bűnös mivoltát, és vágyakozik a szívben levő igazság után, azt maga Isten tanítja a bölcsességre. Nem mindegy tehát, hogy ki tanít, kinek a szavára hallgatunk.

A zsoltáríró egy csodálatos és áldott szolgálatot fedez fel Isten közelében, a tanítás szolgálatát, melyet Isten maga vállal és végez a mi javunkra, hogy bölcsességre és a

bölcsesség titkaira tanítson. Ezzel az áldott tanítással Isten azóta is szolgálta mindazokat, akik nem a maguk igazságára támaszkodva, hanem az Ő kegyelmére figyelve mentek bűnbánattal a közelébe.

Ma is tanítani akar az igazi bölcsességre, hogy lássuk a bűnbánat terhe mellett a bűnből való szabadulás örömét, a szívben levő igazság kiváltságát, és az engedelmség és hűség keskeny útjának szolgálatát. Adjunk hálát, hogy mindez lehetséges számunkra Krisztusban, az Ő Fiában. Nem utolsósorban köszönjük meg tanítását és velünk közölt szeretetét. Ámen.

Tisztulásom – gyógyulásom

Alapige: Zsoltárok 51,9–10

Dávid bűnbánata során és bűnbocsánatért könyörgő imádságában újra, immár másodjára kéri, hogy Isten tisztítsa meg és mossa meg. Nagyon fontos számára, hogy hűtlenségétől megtisztítva és bűneitől megmosva állhasson az őt megtisztító Isten elé, s ugyanakkor a bűnbocsánat örömeivel mehessen a templomba, a közösségbe.

A zsoltár elején inkább a belső szoba csendjében kért és óhajtott tisztítás és megmosás nyer hangsúlyt, amikor az ember őszintén megvallja engedetlenségét, és bocsánatért könyörög. Itt pedig azt fogalmazza meg imádságában, hogy ő nem akarja kivonni magát a közösségből, a templomban történő bűnvallás alól sem, és az előírt vallásos szertartásnak is aláveti magát, sőt, szükségesnek tartja azt. Mindezt abból látjuk, hogy az izsóppal való megtisztítást kéri. Az izsóp az a növény, melynek fontos szerepe volt a zsidó istentiszteleten, különösképpen a megtisztulási szertartásokban. Dús ágai a vérrrel vagy vízzel való meghintés eszközeként szolgáltak. A tisztulási áldozathoz vagy az ágát, vagy a hamuját használták.

1. Mai igénkben mindenekelőtt betekintést nyerünk a király hitből származó vallásos életébe, mely a papok, lévíták és a szent sátorban levő templomi közösség előtt történik. Amikor arról beszél, hogy Isten tisztítsa meg izsóppal, tulajdonképpen azt mondja el, hogy a bűnbánat és a bűnvallás útján minden ember egyforma. Legyen az király vagy közember, vállalnia kell és ugyanakkor alázattal kell végigjárnia engedetlenségének következményét.

Bizonyára szavak nélküli prédikáció volt Dávid bűnbánata, bűnvallása és magatartása. Mert amikor Isten beavatkozik életébe Nátán prófétán keresztül, akkor nem küldi el büszkén magától, nem áll bosszút rajta, mert leleplezte hűtlenségét, hanem alázattal rálép a bűnbánat és egyben a büntől való szabadulás útjára. Amikor beavatkozik Isten az életébe és meglátatja vele, hogy az elkövetett bűn tisztátalanná, utálatossá tette Isten előtt, akkor ettől a tisztátalanságtól szabadulni akar és mindent megtesz, ami rajta múlik. Tisztulása egyben gyógyulást is jelent számára, mert a bűn betegé tette.

Jó újra megbizonyosodni arról, hogy a bűnbánat és a bűnvallás útján mindnyájan egyformák vagyunk. Lelkipásztor, gondnok, presbiterek és azok, akik minden tiszttség nélkül a gyülekezethez tartoznak. Világhírű, vagy sokak előtt elismert emberek és egyszerű közemberek egyaránt alázattal járhatják végig a bűnbánat útját.

Milyen nagy áldás, hogy közbeavatkozik Isten és alázattal megvallhatjuk bűneinket, és bocsánatot nyerhetünk. Ne is keressük a kibúvókat, ne hivatkozzunk semmilyen érdemünkre, hanem kérjük, ahogy Dávid: „Tisztíts meg... és tiszta leszek, moss meg engem és fehérebb leszek, mint a hó.”

2. Egy vallásos cselekedettel, szertartással találkozunk itt, amit előírt a törvény. Valószínű, hogy sokan eleget tettek ennek az előírásnak csak úgy, mert hozzátartozott a vallásos élethez, nem keresve annak értelmét és lényegét. Dávid azonban többet lát ben-

ne egy egyszerű szertartásnál. Ő azt látja, hogy minden vallásos cselekedet üres formáság Isten nélkül. Ki az, aki megtisztítja izsóppal? Isten. Mintegy azt mondja, hogy ő hiába viszi az áldozati állatot az oltár elé, hiába veszik az izsópot és hintik vele az áldozati állat vérét az oltárra, ha mindebben nincs jelen Isten. Ő vállalja bűneit, megvallja azokat, aláveti magát a törvénynek, bemutatja az előírt áldozatot, odahintik az áldozati vért az oltárra, de Isten tisztítja meg. Isten tölti meg tartalommal a vallásos cselekedetet, Isten mossa le minden tisztátalanságát, és amikor ez megtörténik, akkor fehérebb lesz a hónál.

Dávid önmaga megreformálásának az útját járta, s a mai igében azt látjuk, hogy a vallásos cselekedetében nem egy egyszerű szertartást lát, hanem Istent látja, Aki tartalmat ad, sőt, cselekszik azon keresztül, ami az istentiszteleten történik.

Vallásos cselekedeteinkben akár otthon, akár a közösségi alkalmakon kérjük-e Isten jelenlétét? Amikor imádkozunk, számolunk-e azzal, hogy semmit nem ér az imádság kerete, ha nem Jézus Krisztus tanít bennünket imádkozni (MRE 428.), ha nem vesszük nagyon komolyan azt, hogy „bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” Számolunk-e az úrvacsora szent mivoltával, hogy Krisztus Urunk megtört testének és kiontott vérének szent jegyei, és az Ő áldozatának árán van nekünk bűnbocsánatunk.

A reformáció azt is jelenti, hogy vallásos cselekedetemnek keresem a lényegét, és nem elégszem meg annak külső, üres formájával. Mert Isten maga akarja megtölteni Önmagával bibliaolvasásomat, hogy Vele találkozzak, valahányszor kezembe veszem az Ő Igéjét. Ő akar jelen lenni imádságaimban, hogy azt tudjam kérni, ami megegyezik akaratával. Ő akar köztünk lenni istentiszteleteinken, hogy valóban testvéri közösségek legyenek az alkalmaink, és úgy menjünk el onnan, hogy áldás legyünk azok számára, akik között élünk.

3. Dávid tisztulása és egyben lelki gyógyulása azzal kezdődött, hogy Isten összetörte. Bűneinek a terhe alatt saját tehetetlenségével került szembe, és ebből Istenhez menekült, Akinek megvallotta hűtlenségét, és Akitől kérte a bocsánatot és felmentést.

Vidámságot, örömet és megújulást kér Attól, Aki szembesítette önmagával és engedte, hogy érezze saját hűtlenségének a súlyát, de ugyanakkor tisztítani, gyógyítani akarta őt.

Akit Isten megtisztít és megmos bűneinek szennyétől, akit felment és így ismét létrejön a Vele való kapcsolat, annak egyben vidámságot és örömet ad. Az ilyen ember megújul testileg és lelkileg, s ez a megújulás a szolgálat, az engedelmesség útján vezet tovább.

A reformáció nem utolsósorban örömet és megújulást jelent. Hiszen öröm annak az eredménye, ha Isten beavatkozik az életünkbe és formál, alakít a Neki való engedelmes-ségre. Mert Istennek formáló, reformáló kezéből csak megújulva lehet kikerülni.

Reformáció ünnepére készülve kérjük Tőle ezt az örömet és megújulást számunkra, gyülekezetünkre, egyházunkra, népünkre. Ámen.

Isten és én

Alapige: Zsoltárok 51,11–13

A reformáció mindig ott kezdődött el, ahol Isten a maga közelébe vitte az embert. Mindig egyének reformációjával kezdődött a közösségek reformációja, úgy, hogy közben mindenkinek meg kellett járnia a saját reformálásának útját. Ma is mindannyiunknak külön-külön szükségünk van Isten beavatkozására, hogy formáló és reformáló kezéből megújulva kerüljünk ki.

A legszűkebb közösség, ahol elindult és elindul a reformáció, az 51. zsoltár szerint így hangzik: Isten és Dávid. Ha egy rövid visszapillantást teszünk az egyháztörténelemben és a bibliai történetekben, akkor sok olyan személyt fedezünk fel, akiknek ugyanúgy, mint Dávidnak, az Istennel való közösségben vagy a Vele való találkozásban indult el élete átforgalma vagy reformációja. Erre figyelve mondhatnánk ezt is: Isten (Krisztus) és Pál, Isten és Augustinus, Isten és Luther, Isten és Kálvin, Isten és Méliusz Juhász Péter, s miért ne folytathatnánk így: Isten (Krisztus) és én.

Mai igénk elénk tárja egy részét annak, hogy mit kér az az ember, akit Isten a maga közelébe engedett, és akit ott megtisztítani és megújítani akar.

1. Isten szent és mindenható. Az elkövetett bűnt nem lehet elrejteni előle. Ő el tudja rejteni arcát vétkeink elől, vagyis nem akarja maga előtt tartani vétkeinket. Ha Isten nem lenne hajlandó magához közel engedni, és elvetne bennünket is bűneinkkel együtt, akkor nem lenne megoldás az engedetlenségre, nem lenne bűnbocsánat, és így megtisztítás és megújítás sem lenne.

Milyen nagy kiváltság, hogy Isten a maga közelébe enged, ott azonban szentségével találkozom, s nem mondhatok egyebet, mint Dávid: „Rejtsd el orcádat vétkeim elől...” Isten közelében látom igazán bűneim utálatosságát, s ott mondhatom: Uram, a Te szentséged közelében nem állhatok meg én, a bűnös ember, ha magad előtt tartod vétkeimet, akkor nekem távozni kell a közeledből és így kárhozat az osztályrészem. Egyetlen megoldás van Uram: „...töröld el minden bűnömet!”

Ma is egyetlen megoldás van, hogy Ő megtisztít, megmos, eltörli minden bűnünket, és bűneinkről meg nem emlékezik többé. Kérjük ezt Tőle hittel, bizalommal és alázattal, mert közelébe engedett és beavatkozott életünkbe.

2. A megújulás akkor valódi, igazi és tartós, ha az embernek megújul belső, szívbeli hozzáállása. Erre volt szüksége Dávidnak, ezt kérte is: „Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!” Ennek a szükségességét kell nekünk is meglátni, és őszintén kell kérnünk Attól, Aki megújításunkat azzal kezdi, hogy tiszta szívet teremt bennünk.

Vajon mit jelent a tiszta szív, és az, hogy a zsoltáros olyan természetesnek tartja kérni a tiszta szívet?

Indulásból tisztáznunk kell, hogy a szív a Bibliában az emberi élet központját jelenti, s így az egész embert. Szóhasználatunkban is, amikor azt mondjuk, szívvel-lélekkel, akkor tulajdonképpen azt állítjuk, hogy egész lényünkkel állunk egy ügy mellé, vagy teszünk valamit.

Továbbá azt is világosan kell látnunk, hogy a tiszta szív nem hibátlan és nem büntelen szívet jelent. Különbösen maga a Megváltó nem mondta volna a Hegyi Beszédben, hogy: „Boldogok a tiszta szívűek, mert ők az Istent meglátják.” A tiszta szív olyan szívet jelent, ahol a bűn nem érzi otthon magát, mert az ember folyamatosan felfedezi annak jelenlétét, és Istenhez kiált tisztításért, bűnbocsánatért, megújulásért. A tiszta szív olyan embert jelent, aki éber és józanul éli az életét és állandó harcban áll a bűn minden formájával. A tiszta szív azt jelenti, hogy igényem van a belső, lelki tisztaságra, kész vagyok a megtisztításra, és ugyanakkor alávetem magam Isten átforgató akarata-nak, Aki meg tud engem tisztítani. A tiszta szív azt jelenti, hogy látom hűtlenségemet, de már nem takarni akarom, hanem szabadulni akarok tőle.

Bárcsak így tudnánk mi is imádkozni tiszta szívért!

3. Isten tiszta szívet teremt. Láttuk az imént, hogy ez nem azt jelenti, hogy nem lesz többé semmi gondunk a bűnnel, hanem azt, hogy a bűnt nem hallgatjuk el, hanem újra meg újra – valahányszor felüti a fejét – Istenhez kiáltunk szabadulásért.

A zsoltáráró éppen ezt érzékelt, amikor így folytatja: „Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem!” Isten bármikor elvethet, mert akarva és akaratlanul naponta elbukunk, vétkezünk. Újra tapasztaljuk, hogy mennyire rá vagyunk utalva kegyelmére.

Igénk első üzenetében azt próbáltuk megérteni, mennyire fontos volt Dávidnak, hogy Isten ne tartsa maga előtt vétkeit. Itt azt látjuk, hogy ő, az ember Isten előtt akar lenni, az Ő közelében. Valahogy arról van szó, hogy bűneimet ne tartsd számon Uram, ne tartsd magad előtt, vedd el a bűneimet, töröld el azokat, de engem ne vess el magadtól, mert én csak a Te közeledben maradhatok meg, a Te megtartásodtól függ az én életem.

A maga bűnét, tehetetlenségét és tökéletlenségét látva, valami szent félelem fogta el Dávidot. Talán felelevenedett előtte elődjének, Saul királynak a szomorú sorsa, akitől eltávozott Isten Szentlelke, és egy gonosz lélek hatáskörébe került. Bűnbánattal kéri Istent, hogy engedje a maga közelébe, és ne vegye el tőle az Ő Szentlelkét, ami azt jelenti, hogy neki szüksége van a mennyei vezetésre.

Ezeket az igeverseket olvasva és Dávid életét figyelve ragadjunk meg két áldott valóságot, amire építhetünk akkor is, amikor bűnbe esünk: Isten nem akar elvetni az Ő színe elől, nem akar elküldeni a maga közeléből, és az Ő Szentlelkét adja nekünk, hogy mennyei vezetésünk legyen itt a földi életutunkat járva. Ezt a vezetést kérjük naponta! Ámen.

Szabadulásom – megmentésem

Alapige: Zsoltárok 51,14–15

Bizonyára olvastunk már olyan történeteket, vagy filmekben láttunk olyan jeleneteket, hogy egy város, ország vagy nép megszabadult az ostromló vagy leigázó hadseregtől és akkor a várban örömmujongás tört ki, mert a szabadulás vidámságot szerzett. Talán egy olyan képet is magunk elé idézhetünk, amikor a szabadult fogoly szinte elfelejtve minden gyengeségét megújult erővel, fáradságot nem ismervé igyekszik otthona felé, azzal az örömmel, hogy újra szabad, és azzal a vidámsággal, hogy újra hosszú idő után együtt lehet szeretteivel. A szabadulás mindig örömet jelent.

A bűn terhétől való szabadulás ugyanúgy vidámságot és örömet jelentett Dávid számára, aki élete során sokszor azt is átélte, hogy Isten valami testi veszélytől szabadította meg. Erről a vidámságról, a bűn terhe alól felmentett ember örömről, a szabadulás utáni reménységről, valamint arról a szolgálatkészségről olvasunk a mai igében, amely az Isten szabadítását tapasztaló ember életéhez tartozik.

1. Nátán próféta látogatása után Dávidra nehezedik az elkövetett bűn(ök) terhe. Hűtlenségének nyers és utálatos valóságával néz szembe. Őszintén keresi Isten bocsánatának lehetőségét és eljut oda, neki csak az Isten szabadítása jelenthet örömet. Már nem jelent számára semmit az, hogy ő a király, akinek talán akkor is kedvébe járnak alattvalói, amikor bűnt követ el. Az sem jelent számára semmit, hogy senki ember nem vonhatja őt felelősségre. Csak az őt megkereső Isten jelenléte, bűnbocsátó kegyelme és szabadító ereje jelenti számára az életet. Dávid tudja, hogy neki csak Isten szabadítása jelenthet vidámságot.

Valahányszor ránk nehezedik az elkövetett bűn terhe, Isten nálunk is azt akarja elérni, hogy ne jelentsen semmit számunkra az, hogy titkolni tudjuk bűneinket, és az sem, hogy esetleg senki nem fog felelősségre vonni azokért. Isten azt akarja, hogy belássuk, bűnbocsánatot kell nyernünk bűneinkre. Szabadulnunk kell azoktól. Nincs más megoldás. De Ő szabadítóként áll mellettünk. Isten ma is örömmel akar megajándékozni. Vegyük észre, az igazi öröm és vidámság az, hogy újra szabadításával vesz körül. A leg-

nagyobb szabadítás, amikor az ember saját bűneinek terhe alól szabadul. Fiát Szabadítóként küldte el közénk, hogy az Ő népét megszabadítsa bűneiből, hogy bennünket személyesen mentsen fel az ítélet alól úgy, hogy helyettünk állt Isten ítélőszéke elé.

Nagy kegyelem, nagy lehetőség. Élünk vele, fogadjuk el mindezt hívő szívvel.

2. Azok, akik valamilyen elkövetett bűn miatt börtönbe kerülnek és a büntetés letöltése után szabadulnak, sokkal könnyebben találják meg helyüket a társadalomban, ha támogatójuk van, ha építhetnek az őket visszafogadó család vagy baráti kör szeretetére. Azok, akik szenvedélybetegek és szabadulni szeretnének az alkohol, kábítószer vagy szerencsejáték rabságából, nagyobb eséllyel bírnak, ha ebben a harcban melléjük állnak szeretettel és támogatják őket. Ha férjük, feleségük, gyermekük vagy szüleik segítenek nekik újra beépülni a közösségekbe.

A fenti példák arról tanúskodnak, hogy a támogató, támogatók jelenléte szükséges, elmaradhatatlan az élet minden területén, de különösképpen akkor, amikor az ember bűneivel, vagy azok következményével áll szembe.

Dávid a szabadítás utáni időszakra gondol. Valószínű eszébe jutottak újra bűnei, és az, hogy ő mennyire megkísérthető, mennyire könnyen vétkezhet újra. Ezért támogatást kér Istentől. Érti saját elesettségét, hogy egyedül nem tud megállni, és szabadítója támogatását kéri.

Áldott vigasztalást, bátorítást és útmutatást kapunk igénk második üzenetéből is: a Szabadító nem hagy magunkra a szabadítás után sem. Ő engedi, hogy összetörjünk bűneink terhe alatt, hogy aztán Hozzá meneküljünk. Ő munkálja bennünk a bűnbánat ajándékát, Ő tölti meg szívünket a szabadulás utáni vággyal, Ő ajándékoz meg a bűnbocsánat örömeivel és a szabadulás vidámságával, és Ő marad mellettünk támogatásával. A mi Szabadítónk, a mi Támogatónk is, akitől naponta kérhetjük az erőt, a bölcsességet, a vezetést és megtartatást.

3. Igénk harmadik üzenete arról szól, hogy a megszabadított és támogatott ember, aki Istenében Szabadítóját, Támogatóját tiszteli, az nem marad tétlen, hanem szolgálni akarja Azt, Aki megszabadította és támogatásával veszi körül.

Manapság, a megtérő bűnösöket megvetéssel, előítéllettel fogadja a környezete. A legelterjedtebb hozzáállás arról szól, hogy: „Tudom, tudjuk mi, hogy ki volt, ő ne prédikáljon nekünk.” Talán Dávidnak is szembe kellett néznie ezzel a hozzáállással, mégis tanítani akar.

A szabadulás örömét tapasztaló király szolgálni akar azzal, hogy tanítani akarja az Isten útjaira a hűtleneket, és a vétkeket, hogy megtérjenek. Ki tudna hitelesebben tanítani a hűtlenségről, ha nem az, aki megjárta a hűtlenség mélységeit? Ki tudna hitelesebben beszélni a megtérésről, ha nem az, aki maga is megtért bűneiből az élő Istenhez. Dávid ezért nem akar tétlenül örvendeni szabadulásának, hanem szolgálni akar. Hasznos szeretne lenni mindazok számára, akiket a hűtlenség veszélyei fenyegetnek, s akik vétkeik zsákutcájában vannak. Ő, akit Isten hűtlenségéből emelt ki, meg akarja mutatni másoknak is a hűtlenségből kivezető utat. Ő, aki megtért vétkeiből Istenhez, prédikálja a vétkeseknek, hogy térjenek meg hiábavaló cselekedeteikből Ahhoz, Aki meg akarja szabadítani őket.

Ha megtapasztaltad Isten bűnből való szabadítását, akkor tanítsál megváltozott léleteddel és szavaiddal, hogy szolgálatod nyomán sokan találkozzanak a Szabadítóval. Mert a reformáció azt jelenti, hogy szabadulni szeretnék bűneimből. Isten megadja a szabadulás örömét, továbbra is támogat, és én nem maradok tétlen, hanem szolgállok megújult lételemmel. Erre segítsen bennünket a mi Támogatónk. Ámen.

Prédikációk reformáció ünnepére

Benkő Mihály

Marosvécs

Hit által igazulunk meg

Alapige: Galata 5,1–6

Bibliolvasás: Róma 3,21–26

Ma az egyház reformációjára, 1517. október 31-re emlékezünk. De nemcsak erre a régi eseményre emlékezünk, hanem ugyanakkor hitünk alapkérdései felé is irányítjuk figyelmünket. Vagyis az Ige fényében azokra a kérdésekre keresünk választ, hogy mi-ben/kiben hiszünk, hogyan nyilvánul meg ez a hit, és – amint a Heidelbergi Káté többször is kérdezi – nos, ha hiszel, mi hasznát veszed?

I.

Íme, én, Pál, mondom nektek, hogy ha körülmetélkedek: Krisztus semmit sem használ nektek. A körülmetélkedés egyrészt régmúlt idők szokásvilágához, másrészt más, tőlünk idegen kultúrához, más vallás gyakorlatához tartozik. Ugyan mi közünk hozzá? – talán ez az első gondolatunk ennek az igének a hallatán. Hogy megértsük, milyen mondanivalója van az igének számunkra, előbb lássuk, mi is áll Pál galáciabeliekhez írt levelének hátterében?

Pál apostol második missziói útja alkalmával Galáciában is hirdette az evangéliumot, s igehirdetése, missziója nyomán keresztyén gyülekezetek alakultak, melyeknek tagjai részben zsidó, de többségükben pogány származásúak voltak. Harmadik missziói útja alkalmával meglátogatta a gyülekezetet, majd hírtül vette, hogy a galáciai keresztyének vissza-, illetve áttértek az izraelita törvényességre és életmódra. Tévtanítók munkája ez, vagy őshonos zsidók kegyességgyakorlásának hatása, akik már génjeikben, zsigereikben hordozták a zsidó szokásokat, törvényeket, és bár keresztyénné lettek, mégis a tanult, megszokott dolgoktól nem tudtak szabadulni. Ilyen volt a körülmetélkedés is, mint a törvény betartásának egy része. De a törvénynek csak ezt a részét, az egyszerűbben, a könnyebben megtartható részét tartották meg. Meg voltak ugyan keresztyélve, de körül is voltak metélve. Ezt is – azt is..., mert ki tudja, hogy melyik a helyesebb. Tegyük eleget mindkettőnek, mert ki tudja, melyik az igazibb, a hasznosabb, a célravezetőbb. Ugye, mennyire ismerős ez? Mi is, akik az evangélium szerint reformált egyház tagjai vagyunk, nagyon jól ismerjük ezt a gondolkodásmódot. Hiszünk Istenben, még a megváltó Jézusban is, de ha valamit el akarunk érni, nemcsak fohászkodunk adjuk tudtára Istennek, hanem körülnézünk és valamilyen fadarabon, bútoron lekopogjuk, mert így talán biztosabb. Vagy, vannak egyháztagjaink, akik hisznek Istenben, de nyomorúságok alkalmával az imádság mellett kolostorokban élő pópákhoz fordulnak, hogy oldja fel őket az ún. *csinálmány* alól. És folytathatnám a sort.

Érezzük, hogy felemás helyzetek ezek. És ugyanilyen felemás volt akkor és ott Galáciában is. A galáciabeliek megkeresztelkedtek, ezzel Krisztus üdv munkájára, az Ő érdemére bízták továbbra is bűnös voltukat, de azért megpróbálták mégis saját erőből is, a törvény betartásával Isten akaratát teljesíteni. Azaz nem bíztak teljes mértékben az üdvözítő Jézus érdemében. Szükségük volt még valami pótcselekvésre. Pedig Krisztus üdv tettevel a benne hívőket szabaddá tette, éppen ettől a kétfelé sántikálástól, a törvény betartása kényszerűségének rabságától.

A körülmetélkedés kérdése nekünk, keresztyéneknek már nem kérdésünk, de a törvényeskedés jelensége még tovább él a keresztyének között is. Csak éppen más alakot, formát öltött, és olykor más jelszavak mögé rejtőzik.

Pál korában a zsidók számára a kérdés nagyjából így körvonalazódott: ha valaki a körülmetélkedésről beszélt, tulajdonképpen a törvényről beszélt, és ezzel együtt a megigazulásra, a törvény teljesítése révén elnyerhető megigazulásra, azaz az önmegigazításra gondolt. Aki pedig ezt a gondolatmenetet követi, az még nem lehet keresztyén. Mert még mindig nem hiszi, hogy Jézus Krisztus a tökéletes, elégséges Üdvözítő, és hogy az ember önerőből, a törvény betartására irányuló legnagyobb igyekezetével sem képes Isten előtt megigazulni. Szükségünk van a kegyelemre, ami a mi hiányosságunk helyett a Krisztus üdvöztetőre tekint.

A kérdés ma is időszerű. Hiszen bármennyire is hadakozunk ellene, szinte egész életünket teljesítményeinkkel mérjük. Önértékelésünk is e körül forog. Ki akarunk túlnni környezetünkben, valami különlegeset akarunk alkotni, értékesek szeretnénk lenni, akik valamit föl tudnak mutatni. Ha ez nem sikerül az egyenes úton, akkor megpróbáljuk egy kis kerülővel. Vajon ki az, aki arra a kérdésre, hogy *Ki vagy te?* – neve, tisztsége elmondása után/mellett az is eszébe jutna, hogy *Én egy Istenben hívő és az Ő kegyelmére támaszkodó ember vagyok.* Sokkal inkább azzal határozzuk meg magunkat, hogy milyen képességeink, tulajdonságaink, döntéseink, cselekedeteink, tisztségeink vannak. Nagyon sokszor még a hit dolgaiban is így járunk el. Mondogatjuk, hogy mi eleget teszünk a követelményeknek, a fenntartó járulékot (kepét) rendeztük, templomba is járunk, karácsonykor vagy húsvétkor még úrvacsorázunk is ..., azaz minden elvárásnak ELEGET TESZÜNK, és titokban kimondatlanul abban reménykedünk, hogy ez még számíthat, jól jöhet majd. Közben észrevétlenül becsapjuk magunkat és elsiklunk afölött az igazság fölött, hogy az igaz ember hitből él, és nem cselekedetei által üdvözl. Ha körülmetélkedtek, ha még mindig vagy már megint saját teljesítményetek értékében bíztok, akkor Krisztus semmit sem használ, pedig Ő szabadokká tett, de ti továbbra is a törvény, vagy a saját magatok által alkotott törvények rabszolgái maradtatok.

Krisztus szabadságra szabadított meg minket – *szabadságra szabadított.* A szabadság fogalmát sokféleképpen lehet értelmezni. Mi általában politikai szabadságra gondolunk: szólásszabadságra, sajtószabadságra, egyenjogúságra stb. Ez a fajta szabadság azonban valahogy csak annyit jelent, hogy egy adott rendszer kényszeréből felszabadulok ugyan, de magamra veszem egy másik rendszer „programját”

Sokan összetévesztik a szabadság fogalmát a szabadossággal. Minden szabad nekem, mert demokrácia van. Talán emlékszünk a rendszerváltást követő idők gyakori jelmondatára.

A keresztyén ember szabadsága viszont más. Ettől lényegesen különbözik. Krisztus arra a szabadságra szabadított fel minket, hogy a törvény megtartásának görcsössége nélkül, a Benne való hitben és bizalomban éljünk, tudván, hogy Ő megváltott bennünket a bűntől. S ha erre a hitre eljutottunk, ebből felszabadult öröm, hálaadás fakad, amivel most már Isten iránti hálából igyekszünk Isten akarata szerint cselekedni, s úgy élni, mint Isten szófogadó gyermekei.

II.

Pál a továbbiakban arra emlékeztet minket, hogy mi mindezt a Lélek által érthetjük és élhetjük meg: *...mi a Lélek által hitből várjuk az igazság reménységét.* Az imént egy-egy példát említettem arra, amivel önmagunkat szoktuk meghatározni. Ezekkel mindig a másik emberhez viszonyítjuk, hasonlítjuk magunkat, s nyilván ugyanakkor hangsúlyoz-

zuk a magunk másságát. Pedig... a keresztény ember abban különbözik másoktól, hogy belátja, hogy alapjában véve semmiben sem különbözik: bűnbe esett gyarló, megváltásra szoruló emberek vagyunk mindannyian. Egyetlen ami többé tehet, az a Lélek, aki viszont nem a mi tulajdonunk. Ő munkálkodik bennünk és értünk azzal, hogy

– egyrészt a törvényt tükörként elének tartja, hogy felismerjük, képtelenek vagyunk azt megtartani, betölteni, ezért Isten előtt nincs semmi érdemünk.

– másrészt a Lélek vigasztal, hogy bűnös voltunkért mégsem az ítélet a mi sorsunk – mert Krisztus betöltötte a törvényt és nekünk az Ő érdeme elég – így támaszt bennünk hitet, azaz szívbéli bizalmat.

– végül Ő táplálja is ezt a hitet bennünk, valahányszor megvilágítja, érteni engedi számunkra Isten Igéjét.

Ez az egyház mindennapi – pünkösdi csodája. A Lélek által az Ige fényében láthatjuk önmagunkat: bár bűnös, de már megigazított voltunkat – *Simul justus et peccator*. Erről a reménységről beszél Pál, amikor azt mondja: *hitből várjuk az igazság reménységét*. Ennek a reménységnek az alapja nem emberi igazság megvalósulása, nem is üres ábránd, hanem Isten ígérete.

Amíg a Lélek ezt a munkáját végzi bennünk – hitet teremt és reménységet táplál –, az Atyánál esedezik értünk. A bennünk és értünk végzett munkájával pedig nem továbbképez bennünket, hanem újjáteremt. Így érvényesül a Krisztusban nyert szabadságunk. Mert a Lélek által újjászületett ember már nem a szolga kényszerű engedelmességével próbál Isten akarata szerint élni, miközben folyton lázadozik Isten törvénye ellen, hanem az újjászületett ember fiúvá válik, teljesen függővé válik attól, aki a szabadságát megszerezte. *Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus*. (Gal 2,20)

A Krisztustól való függőség pedig felszabadít a szeretetre.

III.

Igen, már megint a szeretet. Az egyik legelkoptatottabb, de mégis hitünk, életünk szempontjából egyik leglényegesebb fogalom: *a szeretet*. Ha csak a mi szeretetünkre gondolunk, akkor mint minden más fogalmat, ezt is félreérthetjük. Mi is tudunk szeretni, gondoljunk csak az édesanyai szeretetre, de a mi szeretetünk valahogy magában hordozza a végességet, a korlátokat. S ha csak a mi szeretetünkre gondolunk, s arra próbálunk támaszkodni, akkor ismét az önmegváltás tévedésébe eshetünk.

Pál viszont másképp vall a szeretetről. Elevenítsük fel emlékezetünkben a szeretetnek egypár vonását, melyekről Pál az 1Kor 13-ban, a Szeretet himnuszában ír. A szeretet *hosszútűrő, kegyes, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem keresi a maga hasznát...* Érezzük, hogy itt többről van szó, mint amennyit mi nyújtani tudunk. De helyettesítsük be a szeretet szót Krisztus nevével: a Szeretet – Krisztus hosszútűrő, kegyes, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem keresi a maga hasznát –, hanem gazdag lévén szegénynyé lett értünk. Ez a Szeretet vitte véghez földi életében a kereszten az üdvözítés munkáját, és ez a Szeretet munkálkodik az Atya jobbján közbenjárásával, ez a Szeretet szerzett nekünk szabadságot, erre a Szeretetre mutatott rá ismét a reformáció. És így értjük meg azt az Igét, amit János apostol ír: *Az Isten szeretet. Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket*. (1Jn 4,16.19)

Ez által a Szeretet által munkálkodik a hit. Hiszen aki Lélek által reméli Isten ígéretének beteljesedését, az Krisztusban van, a szőlőtőhöz tartozó, abból táplálkozó szőlővessző. Más hasonlattal élve, az ilyen személy a Jó Pásztor nyájához tartozó személy, aki ismeri a jó pásztor hangját. Számára mi sem természetesebb, hogy az Ő szeretete képessé tesz a szeretet cselekedeteire.

Jó református gondolkodásnak az felel meg, ha nem szeretetünk vagy cselekedeteink csődjére, lehetetlenségére, csak és kizárólag bűnös voltára tekintünk, hanem föl tudunk tekinteni Isten bűnbocsátó kegyelmes voltára a Megváltó Jézus Krisztus által. Ez tesz szabaddá, amikor nem csak azt látom, hogy gyenge, erőtelen vagyok, képtelen vagyok a törvénynek eleget tenni, hanem látom azt is, hogy a törvényt előttem, helyettem betöltötte az Úr Jézus Krisztus, akit én igaz hit által Megváltómnak, Üdvözítőmnek fogadok el.

Reformáció ünnepén nem egy új vallást ünnepelünk, nem egy tudományos irányzatnak a születésnapjára gyűlünk össze az istentiszteleten, hanem hálaadásra, hogy Isten közel van az Őt szeretőkhez, a Reá figyelőkhöz. Sok idő telt el 1517. okt. 31-e óta, de néha mégsem elegendő ahhoz, hogy valóban eljussunk a *csak szeretet által munkálkodó hitre*. Sokszor mi is megragadunk szokásainknál, tradícióinknál, ami nem mindig rossz, de rosszá válhat, ha Isten Igéje fölé emeljük. Álljunk meg hát szilárdan az apostol szavával élve a Krisztus szabadságában, és ne engedjük magunkat újra a különböző kísértések, ideológiák, téves eszmék, hamis szokások szolgátságának igájába esni. Ámen.

Szász Attila
Körtvélyfája

Tanúim lesztek...

Alapige: Az apostolok cselekedetei 19,8–12
Bibliaolvasás: Máté 22,1–14

Sokunknak kedvenc gyermekkori szórakozása a térképen való utazás volt. Gondolatban bejártunk hegyeket, völgyeket, idegen, távoli földrészeket. Még a tengerek, óceánok sem jelentettek legyőzhetetlen akadályt. Közben természetesen eleredt fantáziánk is, sosem látott egzotikus tájak, népek, nyüzsgő világvárosok, égbe rugaszkodó, hatalmas épületek jelentek meg lelki szemeink előtt.

Olvasva az Apostolok cselekedeteiről írott könyvet, könnyen támadhat olyan érzésünk, hogy hasonló utazást teszünk, amikor elindulunk Pál apostol nyomában az evangélium útján. A Cselekedetek Könyve ugyanis maga az evangélium útja, attól a pillanattól kezdve, amikor az Úr Jézus a Szentlélek erejét ígérte a tanítványoknak és kiadta számukra az azóta is érvényes missziói parancsot:

...erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig. (ApCel 1,8) Pál apostol nyomdokain haladva bejárjuk az egykori Kis-Ázsia és a mai Görögország városait, melyekben mindenütt akadt egy-egy maroknyi közösség, mely a Krisztusban megismert új életet választotta a korabeli pogány világban. Miközben gondolatban beutazzuk az egykori civilizált világot és eljutunk Ikoniumba, Lisztrába, a szíriai Antiókiába, Macedóniába, Filippibe, Korinthusba, Efézusba, a Biblia olvasójaként tapasztaljuk, hogy az evangélium útja bizony néha nagyon göröngyös volt. Börtön, megkövezés, féltékenységből eredő hamis vádaskodás, szívek makacs megkeményedése és ellenállása szegélyezte útját.

Mai igénk gondolatban éppen Efézusba visz bennünket, ebbe a korabeli hatalmas világ- és kereskedővárosba, melyben a kereskedők dúsgazdagságát és fényűző életét a nagy tömegek szegénysége, kiszolgáltatottsága ellentételezte. Efézusban, mint a legtöbb korabeli nagyvárosban, együtt volt a kifinomult kultúra és az erkölcsi fertő, a filozofikus bölcsesség és az egyik napról a másikra való élés céltalansága.

Pál apostol Efézusban is először a zsinagógai közösséget kereste meg az evangélium üzenetével. Három hónapon át bátran szólt, vitázott és igyekezett meggyőzni a zsidókat Isten országának dolgairól. Mintha reformátorainkat látnánk, akik nagy hévvel és bibli-ai tudással védik a reformáció hitének általuk újrafelfedezett igazságait, amint belekiáltják a világba „az igaz ember hitből él” reformációi sarkalatos tanítást, szemben a bűnbocsátó cédulák olcsó üdvösség-kínálatával. Olvasva a Pál apostolról szóló efézusi hirdadást, valósággal megdöbbenünk: Milyen nagy lendület, milyen missziói hév volt az apostolokban, az első keresztyénekben. És mekkora áldozatvállalás Krisztusért, a Krisztusban megismert és elfogadott hitért a fizikai szenvedéseknek a mártíromságig való vállalása. Mennyire áthatotta lelküket, meghatározta egész magatartásukat az a meggyőződés, hogy életük minden problémájára Krisztus az egyetlen elfogadható válasz, ő az üdvösségre vezető út, ő a mindenki által annyira keresett igazság, és ő maga az élet. És mindennek ellentétéként: mennyire elveszítette keresztyénségünk ezt a missziói lendületet és lelkületet! Szinte alig értjük ma már e szót: misszió, ami magyarul ezt jelenti: küldetés, küldeni. Jézus szavai jutnak eszünkbe: *Tanúim lesztek...* Nem felszólító módban szól, mégcsak nem is kér, hanem megállapít: *Tanúim lesztek... a föld végső határáig...* Mert ez Jézus szerint a világ legtermészetesebb dolga. Ezt a belső kényszert érezte Péter és János, amikor parancsszóval próbálták elhallgattatni bennük a Jézusról szóló beszédet, az evangéliumot: *...nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.* (ApCsel 4,20) Jézus látja a jövőt, éppen ezért a jövőről a jelen bizonyosságával szól... *Tanúim lesztek...* Pál apostol igehirdetői bátorságáról, vitázó, Isten országának dolgairól való meggyőzni akaró magatartásáról olvasva újból tudatosulhat bennünk a felismerés: küldetésünk van! Nem lapíthatunk gyáván és nem görbülhetünk sündisznóállásba, hanem ki kell egyenesednünk. Küldetésünk, küldetésed van a családban, ahol éppen neked kell felmutatnod a Krisztusban megismert új élet áldásait, az egymáshoz való viszonyulás Krisztusi normáit. Ahol neked kell határozottan színrelépned, ha Istent káromló szó hangzik el a jelenlétedben, és neked kell felmutatnod a mindent elfedező szeretet útját. Küldetésed van e világban... Nem kell feltétlenül nagy, világrengető dolgokra gondolnod. Hitednek az élet szürke hétköznapjaiban kell megteremnie gyümölcseit. Mert misszió, amikor gyermekedet, unokádat Jézushoz hozod, ha társad karját megfogva eljössz oda, ahol a mennyei manna megterített asztala vár, ha hitedet naponta a szeretet apró cselekedeteire váltod. Ezt nem is kell tudatosan tenned, hanem a világ legtermészetesebb módján. Hiszen ez a keresztyén életforma, a Krisztusban megismert és elfogadott új élet... Ez a Krisztus szerinti tanúság...

De vajon szólunk-e Jézusról, beszélünk-e egyáltalán a templomban hallott Igéről? Hozzátartozik-e templomunk kívüli életünkhöz a Jézusról való beszéd? Vannak, akiknek igen. És ez a lelket örvendeztető magatartás. Nemrég fiatal, munkában megkérgesedett tenyerű, fiatal presbiter felesége mondotta el: férje minden alkalommal elolvassa otthon a templomban hallott Igét. Milyen jó ezt hallani! Tudom, hogy nincs egyedül ebben. Istentiszteletre rendszeresen járó asszonyok ugyanezt teszik. És sokan a férfiak közül is. De vajon mennyire általános az Igéhez, a hithez való ilyen hozzáállás? Mennyire él bennünk a Krisztusról szólni akaró missziói lelkület? Sajnos, sokszor inkább az ellenkezőjét tapasztaljuk. Mennyire visszavonult hitéletet élünk! Önkénytelenül is folytatjuk az elmúlt évtizedek templomba beszorított hitélet-gyakorlatát! Keresztyén hitünk beszűkült a tanítás korlátai közé, és elveszett belőle a missziói hév, a szólás krisztusi kényszere és öröme. Gyermekkorunkhoz sok kedves emlék fűz. De talán legkedvesebbek azok, amikor szüleink, nagyszüleink Jézusról beszéltek, róla szóló könyvet adtak kezünkbe és észrevétlenül lerakták a Krisztusba vetett hit alapjait fogékony gyermeki lelkünkbe.

A reformáció nagy áldása, hogy népünk figyelmét az Igére irányította és hitéletünket Ige-központúvá tette. Azóta természetes, hogy életünket, egyházunkat az Ige zsinórmértékéhez mérjük. Az Igének azonban életté kell válnia. Ez pedig a misszióban, a Jézusról szóló beszédben, a hitet naponként igazoló cselekedetekben ölt testet. Meggyőzni valakit Isten országának dolgairól, a Krisztusban megismert új élet örömről azonban csak az tud, aki maga is meggyőződött mindezekről, aki maga is naponta Krisztus jelenlétének bizonyosságában él.

Pál apostol az efézusi zsinagógában azokhoz a zsidókhöz szólott először, akik még nem hallottak az evangélium igazságáról, akik az ószövetségi törvény kötelékében éltek.

Vajon, mediatizált világunkban mindenki hallott a Krisztusban való új élet, a Krisztusban való újrakezdés lehetőségéről? A nagyvárosok hajléktalanjai is, akik szeretetlenségből fakadó katasztrofáltságukban élnek egyik napról a másikra céltalan életüket? Akik első áldozatai a kora télen váratlanul jövő mínusz fokoknak? Akik rég elfelejtették már, milyen is a biztos otthon melege, a család biztonsága, a családtagoknak a bajban való szolidaritása? Hallottak-e a Krisztusban való új élet lehetőségéről az alkohol rabjai, akik számára már csak a mámor az élet gondjaitól való egyetlen szabadulási lehetőség? Akik már csupán roncsai egykori önmaguknak? Akiket éppen ezért talán elhagyott a társ, megtagadott a gyermek?

Az utóbbi évek gyakran használt kifejezése az utcagyermek. Nagyvárosok társadalmának külön kategóriái, páriái ők, akiknek egyszerre otthona és kenyérkereseti lehetősége az utca, akik áldozatai a szülői felelőtlenségnek, a szétesett családnak. **Tanúim lesztek...** halljuk Jézus szavait, melyek vádolnak bennünket csak önmagunkkal törődő önzésünkért, a cselekedeteket nélkülöző elméleti keresztyénségünkért. Jézus szavai ma számunkra ezt jelentik: Tanúim lesztek közöttük is...

Vagy ne igényelnék a Jézusról szóló beszédet, az evangéliumi élet örömet az élet terhei alatt görnyedők, akik egyre fogyatkozó erővel vívják meg a segítőtárs vagy gyermek hiányában naponkénti küzdelmeiket? Akiknek a bethesdai beteg fájdalmas kiáltása, nincs emberem, mindennapi valóság?

Világunk, akárcsak az egykori Efézus, valósággal kiált az evangélium után. És mégis, milyen nehéz megtalálni a szívekhez vezető utakat, az ajtót nyitogató kulcsot.

Hogyan fogadta az efézusi zsinagóga zsidó közönsége Pál apostol misszióját, azaz a Krisztusról szóló beszédet? Talán a legtöbben közömbösen. Ők voltak azok, akik gondolni sem akartak arra, hogy a megszokott gondolkodást és életformát feladják. Elégedettek voltak önmagukkal. Szívüket bezárták minden előtt, ami új volt, és ami megzavarhatta volna addigi életformájukat. Az ő esetük azonban még nem volt reménytelen. Előttük még nyitva állt az út Krisztus felé. Mások viszont keményen ellenálltak, nem hittek, sőt gyalázták az Úr útját. Ők képezték a zsinagóga kemény magját, akiknek lelkében a Krisztusról szóló beszéd ellenállást, sőt gyilkos ellentámadást váltott ki. A harmadik csoportot azok alkották, akiknek szívét a Szentlélek megnyitotta az evangélium előtt, akik ennek következtében hittek és elfogadták a Krisztusban felkínált új életet. Ők voltak kevesebben. De ők voltak azok, akiket Efézusban a Lélek a hegyen épített város, a föld sója és a világ világossága magasztos feladatára szemelt ki.

Hogyan fogadja a világ ma a Krisztusról szóló beszédet? A legtöbben ugyanúgy közömbösen, mint az egykori Efézusban. Ők azok, akik nagyon jól megvannak nélküle is. Legalábbis pillanatnyilag. Hiszen életük látszólag zavartalan és biztos mederben folyik. Hiányt sem szenvednek. Anyagiakban legalábbis nem. És akkor barátokban, szórakozásban sem. Akkor meg minek megzavarni azt, ami amúgy is „jól” működik. Náluk minden rendben van, mert ők azok, akik csak a felszínt keresik és látják. A dolgok mé-

lyére nem néznek. Ők azok, akik sokan vannak. Akik talán egyszer majd megelégedik a felszínt és megpróbálják a mélységet is meglátni. Világunkban jelen van az egykori második csoport is. Akik keményen ellenállnak, akiknek megkeményedett szíve képtelen a hitre, a lélek dolgaiban való elmélyedésre, akik mindenben kritikusan viszonyulnak egyházhoz, hithez, Istenhez, emberekhez, a világ dolgaihoz. Ők azok, akik másoknál mindent jobban tudnak, mindenhez jobban értenek, csak mindezt valahogy mindig elmulasztják a cselekvés mezején igazolni. Ők az örökös ellenzék, akik lelki beállítottságukból adódóan a félig tele pohárnak mindig az üres felét nézik. Csak az ad lehetőséget ugyanis a kritikára. És végül ott vannak a kevesek, akik számára az evangélium, Krisztus új élet forrása és lehetősége, akik nem szégyellik bevallani elrontott életüket és a hitből tudnak erőt meríteni az újrakezdésre. Ők a Hegyi Beszéd Jézus körül letelepedő örökös hallgatói, ők a Jézust a legnagyobb dologidőben is Mária lelkületével hallgatók. És ők azok, akikre ma is érvényes Jézus mondása: boldogok... Persze a csoportok közötti határok nem ilyen élesek, néha egészen elmosódnak. Éppen ezért nehéz lenne önmagunkat valamelyikbe határozottan besorolni. Ha őszinték vagyunk önmagunkkal szemben, be kell vallanunk: Mindháromban benne vagyunk. És mindhárom mi vagyunk. Csak éppen pillanatnyi helyzetünkben adódóan át-átlépünk egyik kategóriából a másikba. Pedig tudjuk: Nem szolgálhatunk egyszerre két úrnak. Tudjuk, jó lenne hátat fordítani a bűnnek és Krisztus útján határozottan elindulni. Úgy, ahogy Pál apostol vezetésével a maroknyi efézusi keresztyén is átvonult Tirannosz iskolájába, hogy különválva a zsinagógai közösségtől a hit a maga önálló életét élhesse. Talán elcsodálkozunk: Iskolába? Vagy Filippiben a város szélén levő kis folyócska mellé? Vagy éppen valamelyik nagyváros szabad terére? Vagy akármelyik család szerény otthonába? Vagy betegekkel tele kórházi szalonba? Az idők folyamán az evangélium a legváltozatosabb helyeken hangzott el és hangzik ma is. És nem mindig templomokban. Luther mondotta: A templom csak akkor értékes, ha benne Isten Igéje hirdettetik. Igazi reformátori tanítás! Mert az Ige mindenekfelett valóságát hangsúlyozza. A helynél sokkal fontosabb az Ige csodálatos munkája, hogy a Szentlélek által mindig közösséget hoz létre, azaz gyülekezetet teremt. Ezért nem létezik református istentisztelet igehirdetés nélkül.

Isten különleges módon áldotta meg a Lélek által Pál apostol efézusi szolgálatát: Mindazokra, akik az apostollal, vagy akár ruhadarabjaival kapcsolatba kerültek, kiáradt Isten gyógyító kegyelme. Nem felejtjük el az Igét: **Az Úr a te gyógyítód.** (2Móz 15,26) Az apostol csupán az Úr gyógyításának engedelmes eszköze volt. Milyen jó lenne ilyen engedelmes eszközként áldássá lenni környezetünk számára!

Pál apostol 2 évig maradt Efézusban. Ez idő alatt „meghallották az Úr Igéjét mind a zsidók, mind pedig a görögök”

Ma, reformáció ünnepén, Isten újból Igéjével keresi szívünket. Halljuk meg azt és vigyük el szeretteinknek is, hogy mindannyian megtapasztalhassuk a Krisztusban való élet áldását és örömét. Ámen.

Áldozat

Alapige: Zsoltárok 51,16–21
Bibliailvasás: Zsoltárok 51,1–21

Csodálatos lehetőséget biztosított számunkra Isten az elmúlt héten, amikor szembenézhattünk önmagunkkal a felolvasott zsoltárrészletek világosságában. Isten formáló, s egyben reformáló kezében érezhattük magunkat, miközben figyeltük, hogyan törik össze Dávid saját hűtlenségének terhe alatt, de ugyanakkor Isten kezében, Aki nem ad neki más menekülési lehetőséget, csak Önmaga felé. Láttuk, hogy a bűnbánat, a bűnvalóság, a könnyörgés, a bűnbocsánat öröme, a megújulás, az Istennek való szolgálat tulajdonképpen a reformáció útja.

Mindannyiunknak látni kell, vagy legalábbis látnunk kellene, hogy Dávid azért járta végig alázattal, őszinte szívvel a bűnbánat útját, mert fáj neki a bűn. Az egész zsoltáron végigvonul a bűn fájdalma. Az, hogy „könyörülj rajtam”, azért hangzik el, mert fáj neki az elkövetett bűn. Amikor hűtlensége eltörlését, büne lemosását és a vétkétől való megtisztítást kéri, azért teszi, mert fáj neki, hogy elszakadt Istentől.

Egyik kortárs költőnk – Füle Lajos – foglalkozik ezzel a kérdéssel az egyik versében, s mondhatnánk, hogy Dávid valahogy ezt élte át, és nekünk is erre a kérdésre kell válaszolni. *„Fáj már neked a bűn? / Jobban, mint a fogad,/ gyomrod, vagy derekad?/ S akadt már orvosod?/ Vagy átmenetileg/ segített rajta csak/ pár ismert háziszer:/ öngazság tapaszt./felejtés pirula,/ hazugság cseppjei?/ De meddig? S mit csinálsz,/ ha egyszer újra fáj,/ s jobban, mint valaha?/ Mert krónikus a baj,/ és fájni fog a bűn,/ jobban, mint a fogad,/ gyomrod vagy derekad.*

Ott, ahol fáj a bűn, ott elkezdődik a reformáció, és ott van reformáció.

1. Mai igénkben Dávid még egyszer visszatekint: „Ments meg, mert vért ontottam, ó Isten, szabadító Istenem!” Hűtlenségének súlyosságát említi újra Isten előtt, mert számára a bűn több, mint erkölcsi botlás... hogy egy kicsit paráznalkodom. Nem erről van szó. A mártír-lelképásztor Bonhoeffer, akit egy koncentrációs táborban tarkón lőttek, kijuttatott egy levelet a barátjának. Tisztában volt azzal, hogy meg kell halnia, és a levélben ezt az egy sort írja: „Tudd meg, hogy minden kilőtt puskagolyó előbb az Isten előtt megy el.” Talán tiszteletlenség vagy kegyeletsértés, de hadd merjem megtoldani Bonhoeffernek ezt a mondatát, hogy nemcsak Isten előtt, hanem Istenen keresztül is! Minden puskagolyó Istenen keresztül megy előbb át, mielőtt célba talál. Martin Luther King kb. egy héttel azelőtt, hogy lelőtték, azt mondta az egyik beszédében: „Minden pofon, minden gumibot-ütés, minden köpés testvéreim arcán, előbb engem ér, de Istent is éri.” (Gyökössy Endre)

Úrvacsorai közösségre készültünk, az Ő asztalához járulunk ma, nekünk is világosan látnunk kell, hogy a bűn több egy botlásnál, egy tévedésnél, egy kis hibánál.

A bűn elválaszt Istentől, s így lassan-lassan tönkreteszi életünket és megfoszt az üdvösségtől. Minden elkövetett bűn előbb Istent éri. Mielőtt valakit megbántanánk, először Istent bántjuk meg. Mielőtt valakinek a méltóságát sértjük, az Isten méltóságát sértjük. Mielőtt valaki ellen tennénk valamit, először Isten ellen cselekszünk. De afelől is meg kell bizonyosodnunk az ige szerint, hogy szabadító Istenünk van, Aki éppen azért szól bele az életünkbe és azért hív magához, mert könyörölni akar rajtunk, mert bűnbocsánattal akar megajándékozni, mert azt akarja, hogy a mi nyelvünk is hirdesse az Ő igazságát.

2. A bűnbánó és bűnbocsánatért könyörgő ember, akinek fáj a bűn, felmentést nyer, és hálaból élete minden területén szolgálni akarja Szabadítóját, megmentőjét. Láttuk, hogy a zsolttáríró a hűtlenek és vétkesek tanításával akarja szolgálni Támogatóját, mert az Ő erejére, segítségére számíthat. Most azt látjuk az igében, hogy ajka megnyitását kéri az Úrtól. Mennyire tisztán lát Dávid, mennyire jól látja képességeit, és ismeri saját határait. Most már tudja, hogy mire képes Istennel és mire képes Isten nélkül. Meg tudja ő magától is nyitni ajkát, de nem biztos, hogy Isten dicséretét fogja hirdetni a szája. Tud ő cselekedni magától is, de nem biztos, hogy valakinek a javát fogja az szolgálni.

Megvizsgáltuk-e már, hogy mire vagyunk képesek Istennel, és mit tudunk tenni Nélküle? Tudunk mi beszélni akkor is, amikor nem Isten nyitja meg ajkunkat, sőt talán akkor sokkal többet, de nem Isten dicsőségére. Sok hiábavalóság kerül az ajkunkra és sokszor vétkezünk a szánkkal, mert megbántjuk szavainkkal embertársainkat, s mindez azért van, mert nem Isten nyitja meg ajkunkat.

Beszédünk reformációját is kérhetjük Istentől ezen a reformációi ünnepszentelésen, mert: „Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket beszennyezi...” (Jak 3,6)

3. Az Isten formáló kezéből megújulva kikerült ember számára bővülnek az imahatárok. Egyre fontosabb lesz a közösség és azok békessége és biztonsága, akik Isten népéhez tartoznak. Dávid azért imádkozik, hogy Isten áldja meg a Benne bízók, a Hozzá menekülők közösségét, hiszen a zsidók számára a Sion nem más, mint az a hely, ahol a hívő találkozik az Úrral. Nem közömbös számára Jeruzsálem kőfalainak a megépítése sem, mert most már fontos számára mindazok biztonsága, akik a városban és a Sion hegyén tartózkodnak.

Tudunk-e imádkozni istentiszteleteinkért, hogy valóban a Szabadító jelenléte és áldása szentelje meg közösségeinket? Hogy a bűnbánat lehetőségével és az Ő bűnbocsátó kegyelmével találkozzon mindenki, aki eljön „a mi Sionunkba” Hogy mi magunk se menjünk el üresen sem a hirdetett ige közeléből, sem az úrvacsorai közösségből. Tudunk-e imádkozni gyülekezetünk, gyülekezeteink békességéért, s hogy azok az Ő mindenható védelme alatt legyenek?

Ne feledkezzünk meg kérni Őt: „Tégy jót a Sionnal kegyelmesen, építsd fel Jeruzsálem kőfalait.”

4. Végigjártuk az 51. zsolttár segítségével a bűnbánat, a bűnvallás, a bűnbocsánat, a megújulás útját. Az elmúlt hét arra szolgált, hogy szembenézzünk önmagunkkal a felolvasott zsolttárrészletek világosságában, hogy mindaz, amit végigjártunk, életgyakorlat legyen számunkra. Most a legvégén, mai igénk, s egyben a zsolttár utolsó üzeneteként az áldozattal foglalkozunk. Nem véletlen, hogy Dávid a zsolttár végén említi az áldozatot, hiszen az áldozat az Istennel való jó kapcsolat gyümölcse. Az áldozat mintegy megkoronázza a helyes istentiszteletet. Mindezeket szem előtt tartva beszélhetünk helyes és helytelen áldozatról, hisz maga Dávid beszél Istennek kedves, és Isten előtt nem kedves áldozatról, olyan áldozatról, melyet Isten nem vesz szívesen.

Dávid nagyon komolyan szembenézett a kísértéseivel, és nem kezelte könnyelműen azokat. Bizonyára az egyik legnagyobb kísértés az volt számára, hogy eleget tehetett volna a törvénynek, bemutathatta volna az áldozatokat bűnbánat és bűnvallás nélkül is, s közben látta, hogy „Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat” Az is érthetővé vált számára, hogy a leggazdagabb és a legnagyobb áldozat sem ér semmit Isten előtt, ha nincs töredelmes és megtört szív. Ha nem fáj a bűn, akkor hiába próbálkozik áldozatokkal takarni azt.

Ma is van olyan áldozat – mondjuk magunkra alkalmazva az ige üzenetét –, olyan úrvacsorával való élés, olyan adakozás, amely nem kedves Isten előtt. Nem kedves Isten előtt, ha úgy járulunk az Ő asztalához, hogy közben nem bocsátottunk meg annak,

aki ellenünk vétkezett, vagy közömbösek vagyunk saját bűneinkkel szemben. Nem kedves Isten előtt, ha úgy adakozunk, hogy azzal a magunk dicsőségét szolgáljuk.

A helyes áldozat a szívben kezdődik. A lélekben bontakozik ki először az Istennek tetsző élet, utána pedig helyesen tud áldozni az ember.

Mennyire egybecseng Dávid imádsága Pál apostol tanításával: „Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” (Róma 12,1–2)

Előbb a magunk odaszánása, előbb a belső áldozat, előbb a töredelmes és megtört szív. Előbb fájjon a bűn annyira, hogy ebből a fájdalomból meneküljünk Hozzá, csak utána jöhet a helyes külső áldozat, amit látnak az emberek.

Ha előbb önmagunkat áldozzuk oda „élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek”, akkor jöhet a helyesen bemutatott áldozat, amit kedvel Isten. Akkor már úgy vesszük magunkhoz Krisztus Urunk megtörtetett testének és kiontatott vérének a szent jegyeit, hogy tudjuk: „A bűn több, mint erkölcsi botlás. Az mindig ...Isten-sértés Isten gyalázása.” (Gyökössy Endre) Akkor már nem vagyunk közömbösek bűneinkkel szemben, akkor már nem tartjuk fenn az ellenünk elkövetett vétkeket, mert az kezd érdekelni, hogy mi kedves Istennek.

Ha önmagunkat áldozzuk oda, akkor úgy adakozunk majd, hogy nem a magunk dicsőségét keressük, hanem Annak magasztalását, Aki a legtöbbit, a legnagyobbat, a Tökéletest, az Ő Fiát adta érettünk.

Ha szívünket hálaáldozatul adjuk Istennek – ahogy egykor Kálvin János tette –, akkor csodákat tesz bennünk és rajtunk keresztül az Isten szeretete.

Hogy milyen csodákat tehet Isten szeretete az ember szívében, álljon előttünk egy példa: „Egy férfi egyszer pénzesutalványt töltött ki, hogy adományt küldjön valakinek. Olyan ember volt, aki a tizedét komolyan vette. A felesége meglátta, elolvasta a címzett nevét és magából kikelve mondta: Milyen alapon küldesz te ennek pénzt? A férj csendesen ennyit mondott: Ó drágám, nem neki küldöm, Istennek küldöm, csak ennek az embernek címezem.” (Gyökössy Endre)

A reformáció azt is jelenti, hogy áldozat. Áldozat mindeneelőtt úgy, hogy magunkat szánjuk oda Istennek, és áldozat úgy, hogy a magunkéból tudunk odaszánni Isten dicsőségére és embertársaink megsegítésére. Adjunk hálát, hogy ilyen csodákat tesz bennünk Isten szeretete! Ámen.

Lectio continua

Tordai Tünde

Marosvásárhely–Kövesdomb

Sötétségben világosság

Micsoda az ember?

Alapige: Jób 7,17–19

Bibliailvasás: Zsoltárok 8

A felolvasott ige egy kérdéssel kezdődik: **Micsoda az ember?** Nincs olyan kor, amely ne próbált volna választ adni erre a kérdésre. Az ember minden időben megpróbálta meghatározni önmagát, életének célját, helyét, rendeltetését ebben a világban.

Nyilvánvaló, hogy minden tudomány a maga szemszögéből felel a kérdésre, hogy micsoda/kicsoda az ember. A **biológia** azt mondja el, hogy milyen csodálatos az emberi test, a szervek milyen összhangban működnek egymással, bármennyit fejlődjék a tudomány, illet ember nem képes létrehozni. Azonban a biológia az ember létrejöttét nem tulajdonítja Istennek, csak az idő és a véletlenek összjátékának, evolúciós végterméknek. A **pedagógia** azt emeli ki, hogy az ember magasabb rendű minden élőlényénél, tud beszélni, képes kommunikációra, képes a gondolkodásra, ugyanakkor a nevelés által jobban lehet hatni az emberre, mint bármely más élőlényre. A **szociológia, a társadalomtudomány** azt emeli ki, hogy az ember társas lény, közösségi lény, képes az együttműködésre, együttélésre, beletartozik számos közösségbe. A legkisebb közösség, amelybe az ember belekerül, az a család, de aztán jönnek az óvodai, iskolai, munkahelyi közösségek. A hobby, a szórakozás is megannyi közösségbe tagol be. A **költészet**, az **irodalom** is sokszor próbálta megragadni, hogy kicsoda/micsoda az ember. Tulajdonképpen a költészet tárgya nem más, mint az ember és annak érzésvilága. **József Attila** azt írja: *Az meglett ember, akinek szívében nincs se anyja, apja, ki tudja, hogy az életet halálra ráadásul kapja, s mint talált tárgyat visszaadja bármikor, ezért őrzi meg, ki nem istene és nem papja se magának, se senkinek.* József Attila így látja a lelkileg érett embert. Ugyancsak nála olvassuk: *Én mondom, még nem nagy az ember, de képze-li...–* mennyire így van ez. **Márai Sándor** azt írta: *Önmagunk megismerése a legnagyobb utazás, a legfélelmetesebb felfedezés, a legtanulságosabb találkozás – bizony, így van ez.* Vannak olyanok, akik az embert istenítik, dicshimnuszokat zengnek az ember nagyságáról, képességeiről, alkotásairól. Mások észreveszik, hogy mennyire irányítják az embert az ösztönei, vágyai, észreveszik az ember gonoszságát, bűneit, nyomorúságait.

A Biblia is megfogalmazza azt, hogy kicsoda az ember, de minden esetben az Istenhez fűződő viszonyában mutatja be. Rámutat az ember teremtettségére. Nem a véletlenek és az idő összjátéka az ember, nem evolúciós végtermék, hanem teremtmény, aki Isten képére formáltatott, akibe Isten a saját Lelkét adta. Ez az ember szabad akaratot kapott Istentől, de rosszul használta azt, elbukott, megfertőzte magát a bűnnel, minden gonoszra hajlandó, minden jóra képtelen. Mégis, ez a megromlott ember Istennek nagyon drága. A **17. zsoltárban** azt olvassuk: *Isten szeme fénye vagyunk, Isten úgy őríz bennünket, mint szeme fényét, csodákat tesz érettünk.* Bemutatja a Szentírás az embert a maga bűneiben, nyomorúságában, alacsonyágában, de ugyanakkor beszél az ember

méltóságáról is. Isten megemlékezik az emberről, gondja van rá, kevéssel tette kisebbé az embert önmagánál, az egész teremtett világot neki adta, s végül megszülött Fiát is érette. Ott van egyik oldalon a Szent, a Tiszta, a Mindenható, Hatalmas Úr, másik oldalon a nyomorult, bűnös ember, akit Isten mégis szeret, mégis kegyelembe fogadott.

Jób is érezte ezt hívő élete során, innen is származott a felkiáltása, amit az alapigénkben hallottunk. Csakhogy, a mindenkori ember kétféleképpen viszonyul Isten jelenlétéhez. Van olyan ember, akinek Isten jelenléte ad erőt, belső békét, megnyugvást. A másik embert azonban zavarja Isten állandó jelenléte, mindentudása, mindenhatósága. Ha Isten mindig jelen van, mindent tud, mindent lát, akkor én nem követhetem el zavartalanul álnokságaimat, bűneimet, nem élhetek úgy, ahogy akarok, hisz ott van Isten, mint egy rendőr, egy felügyelő, s lát engem. Előfordul az is, hogy az emberi élet során váltakozik a kétféle életérzés, viszonyulás. Egyszer erőforrás, másszor, a nagy lelki válságban, teher Isten jelenléte.

Az elmúlt igehirdetési alkalommal már szó esett arról, hogy Jób lelkileg igen-igen mélyre került. Hosszú ideje tartott már a súlyos próba rajta, elfogyott az ereje. Ebben a mélységben Jób ironikusan kiált fel, számára most teher Isten jelenléte. Kicsit parodizálja Isten jelenlétét. Vannak a hívő ember életében is ilyen mélységek. Ismerünk ilyen felkiáltásokat, hogy, ha Isten azt bünteti, akit szeret, akkor inkább ne szeressen engem annyira, ha megostorozza a gyermekeit, akkor nem is olyan kívánatos a fiúság, ha szüntelenül próbálja az övéit, akkor jobb lenne, ha kicsit megfélekezne rólam. Ezekben a mélységekben is Isten kegyelme és szeretete vezet át bennünket.

A 18. versben azt mondja Jób: *Minden reggel megvizsgálod, minden pillanatban próbára teszed.* Ami egyébként örömförrás kellene hogy legyen, azt a Sátán ügyesen a visszájára fordítja a nyomorúságban levő szemei előtt. Így akarja a Gonosz a mentőövet is kivenni a kezünkből. Isten szeretetének, kegyelmének, jóságának, irgalmának a jele az, hogy velünk van minden percben, nem hagy el bennünket, nem távozik el tőlünk. Ha megtenné, valóban elvesznénk. A Gonosz mégis úgy ki tudja forgatni mindezt, hogy sokszor Isten jelenlétét tehernek érezzük.

Jeremiás Siralmaiban ezt olvassuk: *Szeret az ÚR, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűséged! Az ÚR az én osztályrészem – mondom magamban –, ezért benne bízom. Jó az ÚR a benne reménykedőkhöz, a hozzá folyamodókhöz. Jó csendben várni az ÚR szabadítására...* Jeremiás ekkor az egész népéért kesergett, Júda és Jeruzsálem romlását, pusztulását siratta, látta népe bűneit és Isten haragját, de számára és a maradék számára Isten jelenléte volt a reménység, a vigasztalás, az erőforrás. Isten jelenléte garancia volt arra nézve, hogy a nyomorúság nem tart örökké. Gondolhatunk akár **Mózesre** és korára is. Az aranyborjú története után Isten nagyon megharagudott népére, nem akarta többé személyesen vezetni a vándorlásban, hanem csak követői által. Mózes ekkor könyörgött Istenhez: *ha a te orcád nem jön velünk, ne vigyél ki minket innen.* Ha te nem jössz velünk, mi sem indulunk el, ez volt a lényege Mózes szavainak. Isten jelenléte garancia, anélkül értelmetlen vállalkozás az élet. Mózes azt mondja, hogy a nép arról ismeri meg, hogy kedvességet talált az Úr előtt, ha Isten velük jár, s egyben ez különbözteti meg őket a környező pogány népektől is, akiknek nincsen reménységük. Az egyik gyönyörű énekünk is így szól: *A te jelenléted megvidámit, életet, bátor szívet ad. Légy velem, óh, mindenem, nálad nélkül nem is élek, Te vagy örök élet...*

Milyen nagy veszteség, Testvéreim, ha a Sátán ezt az erőforrást, az élet forrását kiragadja a kezünkből. Örülnünk kellene, hogy Isten még egy szempillantásra sem hagy el bennünket, még annyi időre sem, amíg nyálamat lenyelem, ahogy Jób fogalmaz, ehelyett az ember teherként éli meg sokszor a Mindenható jelenlétét. Olyan is előfordul,

hogy észre sem vesszük, nem is tulajdonítunk jelentőséget annak, hogy velünk az Isten. Bizonyára ismerős az a szép és sokatmondó írás: **Levél Jézustól**. Döbbenetek, és nagyon igazak ennek az írásnak a sorai: „Ma reggel ébredéskor már Veled voltam a kelő napsugárban és bearanyoztam a szobádat. Reméltem, hogy 'jó reggelt' kívánsz majd nekem, de te nem tetted. Azt gondoltam akkor, hogy talán kissé még korán van, s ezért nem veszel észre. Újból fel akartam hívni magamra a figyelmedet, amikor kiléptél az ajtódon. Könnyű szellővel megcsókoltam arcodat, bűvös virágillatot leheltem Rád, majd madáréekkel szóltam hozzád, de te csak elmentél mellettem. Később, a nap folyamán figyeltelek, amint barátaiddal csevegsz. Milyen nagyon kívántam, hogy hozzám is beszélj. Vártam és vártam, de te csak mentél a magad útján vakon. Ma délután hűsítő záport küldtem Neked. Ott voltam minden cseppjében, azután, hogy észrevegyél, még Rád is kiáltottam néhányszor az ég dübörgő viharával, remélve, hogy Rám figyelsz majd. Puha felhők közé sokszínű szivárvány festettem az égre Neked, gondolva, hogy biztosan észreveszel majd, de te csak rohantál, jelenlétemet észre sem vetted... Ma este, hogy méltón búcsúzhass el a naptól, szépséges naplementét küldtem Neked, s utána millió csillagban mosolyogtam Rád, remélve, hogy visszamosolyogsz, de te nem tetted. Ma éjjel, amikor lefeküdtél, holdfénnel sugároztam be az arcodat, hogy jelezzem, ott vagyok Veled. Reméltem, hogy beszélgetsz Velem majd egy kicsit, mielőtt elalszol, de nem szóltál egy szót sem. Ez nagyon fáj. Azért én Veled maradtam, és vigyáztam Rád egész éjjel, gondolva, hogy talán reggel majd köszöntesz engem. Nap mint nap megjelenek előtted az élet számtalan csodás eseményében, remélve, hogy barátodnak fogadsz. Én magam vagyok az ÉLET. Az én szeretetem irántad mélyebb, mint a legmélyebb óceán, és nagyobb, mint a kéklő ég. Szépség és nagyszerűség forrása vagyok, és amim van, mind meg szeretném osztani Veled.”

Bárcsak kérnének, várnának, óhajtanának Isten jelenlétét. Bárcsak meglátnának a felénk kinyújtott atyai kezét. Bárcsak megértenének, hogy örökkévaló szeretettel szeret minket az Úr, s nem engednék, hogy a Sátán megcsaljon, becsapjon minket ebben a tekintetben. Ámen.

Gyermekeink hite

Alapige: Jób 8,8–10
Bibliaviasítás: Filippi 3

Gondolkodtatok-e már azon, hogy miért születnek életrajzok, mi célja, haszna van a biográfiáknak? Nos, nyilvánvaló, nem csak az a céljuk ezeknek az írásoknak, hogy megismerkedjünk egy élettörténettel, hogy ezáltal gazdagabbak legyünk, nem is csupán az a cél, hogy a fantáziánk szárnyaljon, hogy lehetőségünk legyen belebújni egy másik ember életébe. Az életrajzi írások elsősorban tanítanak, nevelnek bennünket. Egy életből, mint nyitott könyvből sokat lehet tanulni. Különösen szeretem a hívő emberek életrajzát olvasni, mert azok tulajdonképpen bizonyágtételek, hitvallások. Mindannyiszor ráeszmélhetünk, hogy Isten hogyan terelte-vezette gyermekét. Ugyanígy tesz velünk is. A kísértésekről, melyekkel naponként harcolunk, kiderülhet, hogy nemcsak számunkra kísértések. Megtanulhatjuk az életrajzokból, hogy derűre ború, öröme bánat jöhet, de Isten mindent a javunkra fordít, s ami ma rossznak látszik, arról holnap kiderülhet, hogy mégis jó volt.

Mostanában olvastam egy szép életrajzi írást, Balázs Anna Magdolna, egy erdélyi származású hívő asszony életéről. Ez a hívő asszony bensőségesen vall írásában arról a Krisztusról, aki őt kibeszélhetetlen szeretettel eljegyezte magának örökre. Az előszóban azt írja, hogy nem szórakoztató szándékkal írta a könyvet, hanem, hogy „megnyugtassa

a megfáradtat beszéddel... Küzdelmes életének leírása által segíteni kívánta a fiatal olvasót abban, hogy el ne tévelyedjen saját bölcsességének és kívánságainak útvesztőjében. Vagy ha már elveszítette az irányt, tudja meg e könyvből, hogy mindig van viszszaút a kereszt ereje által. József Attila írja *A Dunánál* című versében: „Én úgy vagyok, hogy már százezer éve nézem, amit meglátok hirtelen. Egy pillanat, s kész az idő egésze, mit százezer ős szemléltet velem. Látom, amit ők nem láttak, mert kapáltak, öltek, öleltek, tettek ami kell. S ők látják azt, az anyagba leszálltak, mit én nem látok, ha valami kell. Tudunk egymásról, mint öröm és bánat, enyém a múlt és övék a jelen. Verset írunk – ők fogják ceruzámat, s én érzem őket és emlékezem.” Azt hiszem, a nemzedékek egymásba fonódását, ölelkezését még soha senki nem fejezte ki ilyen szépen.

Az elődök, a hitben előttünk járók élete példaértékű lehet számunkra, hisz az utódok hite az elődök bizonyágtételén épül fel. Egyháztörténetet is azért írnak, hogy ne csupán tudjunk a hithősökről, hanem tanuljunk is tőlük.

Jób könyvének ebben a 8. fejezetében Jób második barátja, a suchi Bildád szólal meg. Az ő mondanivalójának a lényege hasonló Elifázéhoz. Jób bűnösségére céloz anélkül, hogy megnevezné az állítólag elkövetett bűnt. Barátját bűnvallásra, megtérésre hívja. Úgy állítja be az Istenhez való viszonyulást, mintha az „do ut des”, adok, hogy kapjak elv alapján működne. Ha én kegyes vagyok, imádkozom, s akkor Isten megáld és csak jól lesz dolgom azután.

Mindezek bizonyítékeként Bildád az elődökre hivatkozik, őket kell megkérdezni, az ő tapasztalataikból kell meríteni és okulni. Nos, Izráelnek erről bőven volt tapasztalata. Sokszor átélte történelme folyamán, hogy bár vétkezett és Isten megítélte, de utóbb mégis könyörült. A nép hűtlen volt, de Isten mégis hűséges maradt. A zsidóság újra és újra emléket állított Isten szabadító tetteinek. Maga az Úr adta parancsba népének, hogy az elődök emlékeztessék az utódokat az Ő nagy tetteire. A **2Mózes 12.** fejezetben arról olvasunk, hogy az Úr elrendeli a páska-ünnep megtartását. Pontról pontra megszabta Jahve, hogy melyik hónap hányadik napján kell ünnepelni a paskát, milyennek kell lennie a levágott báránynak, hogyan kell elkészíteni, fogyasztani. A **26–27. versben** a rendelkezés indoklásával is találkozunk: *És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit jelent ez a szertartás, akkor így feleljetek: Az ÚR páskaáldozata ez, mert kihagyta Izráel fiainak a házaít Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házaikat megkímélte.* A paskabárány tehát, mindamellett, hogy Jézus helyettes áldozatának előképe, azért rendeltetett, hogy emlékeztető legyen az utókor számára, hogyan szabadította meg őket Isten a fogságból. A kovásztalan kenyerek ünnepe szintén emlékeztető, arra nézve, hogy milyen nagy sietséggel távozott a nép Egyiptomból. A **2Mózes 16-ban** a manná edényről olvasunk. Az Úr mannával táplálta népét a pusztában, s mielőtt megszűnt volna ez az eledel, Mózes Isten parancsára megtöltött egy edényt mannával és a frigyláda-ba helyezte. A manná edény szerepe az volt, hogy emlékeztesse a népet az Úr gondviselésére, hűségére. A **4Mózes 17-ben** Áron kivirágzott vesszejéről olvasunk. Ezt is meg kellett őrizni emlékeztetőül, hogy Isten az Áron családját választotta ki a papi tisztségre, legitimizálta az ároni papságot. Amikor Józsué bevezette a népet a vándorlás után a Jordán folyón át az Ígéret földjére, akkor a Jordán medréből 12 követ hozatott fel és letétette a szárazon emlékeztetőül, hogy micsoda csodát vitt véghez Isten az ő népe életében. A Szentírásban többször olvasunk arról is, hogy Isten emberei (Jákób, Sámuel) követ állítottak fel bizonyos helyeken, ahol különösképpen megtapasztalták Jahve jelenlétét, szabadítását. Izráel fiai komolyan vették ezeket az emlékeztetőket, mert tudták, hogy az utódok hite az elődök bizonyágtételén épül fel. Jézus Krisztus kereszthalálában egyetemes érvényű, minden emberre kiterjedő szabadítást vitt véghez. Krisztus keresztje, testet öltése, halála, feltámadása olyan isteni csoda, amely elhomályosít min-

den addigit. Vajon miért nem adjuk tovább, miért nem emlékeztetjük az utókort újra meg újra erre a nagy szabadításra.

Bildád az elődöktől való tudakozódásra szólítja fel Jóbot. Az idősebbek, akik már sok mindent megéltek, azok tudnak hitelesen bizonyosságot tenni az igazságos, könyörülő, irgalmas Istenről, arról, hogy Isten megnyugtatja a megfáradtat, megterheltet, az éhezőnek enni ad, az ellenség kezéből kiragad, végtelen az Ő bölcsessége. Kegyelmeből élünk naponként!

Vajon, Testvéreim, mi, akik már sok mindent megéltünk, több évtized van a hátunk mögött, tudnánk-e hitelesen bizonyosságot tenni Istenről, s megteesszük-e azt naponként? Mit tanul tőlünk a következő nemzedék? El tudjuk-e mondani, oly sokszor megtapasztaltuk már: „Isten nem veti meg az ártatlant, betölti szájunkat nevetéssel, ajkainkat vídamsággal, de a gonoszok nem találják az Ő színe előtt kedvességet.” El tudjuk-e hittelt mondani, hogy bizony markaiban metszett fel bennünket az Úr, s ez nem csupán azt jelenti, hogy Ő formál, alakít, csiszol naponként, hanem azt is, hogy nevünket felvéste a saját tenyerébe. Szeme előtt vagyunk. Ő mirőlünk soha el nem feledkezik! Isten egykor számon kéri tőlünk, hogy mit tettünk a reánk bízott utódokkal. Adná Isten, hogy hű sáfároknak, hiteles bizonyosságtévőknek találjassunk. Ámen.

Csodálkozni fog...

Lk 23,43

A kegyes asszony feltétlenül beszélni akart a lelkéssel „igen fontos és sürgős ügyben”

Gondterhelt arccal és kissé remegő hangon számolt be gondjáról:

– Egyre jobban aggódom a lányom miatt. Amilyen életet folytat, félek, hogy nem fogom viszontlátni a mennyországban...

Az öreg, bölcs pap hosszasan nézte az asszonyt, majd visszakérdezett:

– És honnan tudja olyan biztosan asszonyom, hogy Ön ott lesz?

Az asszonyban elakadt a szó. Meglepve és kicsit megbántódva nézett a lelkészre. Az megint szünetet tartott, majd így folytatja:

– Tudja, három dolgon fog csodálkozni majd ott a mennyországban. Először is azon, hogy ki mindenki lesz ott. Másodszor azon, hogy ki mindenki nem lesz ott...

– És harmadszor? – kérdezte türelmetlenül az asszony.

– Harmadszor azon, hogy ezen nem is fog már csodálkozni...

W. Hoffsummer nyomán

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkigondozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (22.)

Tizenkettedik fejezet

Vedd igénybe Isten kegyelmét!

„Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.”

(Zsid 4,15–16)

Jó néhány évvel ezelőtt egy barátom megkeresett, hogy vállaljak másik munkát a *The Navigators* szolgálatban. Egész jól éreztem magam az akkori helyzetemben, és az új munkalehetőség teljesen hidegen hagyott. De azt mondtam a barátomnak, megfontolom és imádkozom, vajon Isten akarata-e a felajánlott lehetőség. Isten vezetésére várva arra jutottam, Ő is úgy gondolja, az új munka nem lenne nekem megfelelő. Miközben az új munkalehetőség elvállalása ellen, illetve mellett gyűjtöttem össze érveim sorát, láttam, hogy öt érvet sorakoztattam fel a „nem”, de semmit az „igen” oldalán. Minél többet gondolkodtam a barátom ajánlatán, annál jobban erősödött bennem a kellemetlen érzés, hogy Isten azt akarja, vállaljam el a munkát. Ugyanakkor, minél többet gondoltam a munkára, annál jobban visszariadtam tőle. A „nem akarom azt tenni, amiről úgy gondolom, Isten akarata” jól ismert dilemmájával találtam magam szembe. Mit tegyek?

Belső harcom saját vágyaim és az Isten akaratának gondolt választás között napokig tartott, sőt, intenzitása egyre nőtt. Egyik este azt mondtam Istennek, az Ő akaratát akarom cselekedni, bármi legyen is az a számomra, de lelkileg képleten vagyok „igen”-t mondani. Elmondtam, hogy odaszánásom, amely szerint bármit megteszek, amit kér, elfogyott. Nem tudok továbbmenni, hacsak Ő képessé nem tesz rá.

Mialatt tovább birkóztam a kérdéssel, a Jn 12,24 szavai jutottak eszembe: „Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem” (Károli-fordítás). A vers tökéletesen illeni látszott a helyzetemre, mert számomra a leendő munkám valóban magában foglalta az „elhalást” saját vágyaim, a családom és a szolgálatom számára.

Ugyanakkor a vers a bibliai alapelveket is eszembe juttatta: az „elhalás” előfeltétele a gyümölcsöző életnek. Továbbmegyek, Jézus tulajdonképpen arról biztosít minket ebben a versben, hogy ha „elhalunk”, gyümölcsöt fogunk teremni. Miközben a Jézus által tanított igazságról gondolkodtam, elég lelki erőt gyűjtöttem, hogy „igen”-t mondjak. Képes voltam már így imádkozni: „Uram, a felajánlott munka kilátásai riasztóak a számomra, de azt ígérted, ha ’meghalok’ ebben a helyzetben, ’sok gyümölcsöt’ fogok teremni. Nem látom pillanatnyilag, hogyan lehetséges ez, de hiszek az ígéretednek, és így ’igen’-t mondok.” Mint később kiderült, a munka nem Isten akarata volt. Nyilvánvaló-

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

an, egyszerűen a lelki életem számára szükséges növekedéshez használta fel akkor ezt a leckét.

Személyes történetem felidézésével mindössze illusztrálni szerettem volna, hogyan vehetjük igénybe Isten kegyelmét – vagyis Isten erejét –, amely képesé tesz bennünket arra, hogy boldoguljunk a különböző körülmények és kihívások között, amelyek folyamatosan bombáznak minket. Lehet, hogy Isten kegyelmének igénybevétele új gondolat a számadra, és nem érted igazán, hogyan is gondolom ezt. A szó alapjelentése „valamit birtokba venni”, és pontosan ez az, amit teszünk, amikor igénybe vesszük Isten kegyelmét. Birtokba vesszük az Istentől származó erőt, amelyet Ő maga tett számunkra elérhetővé Jézus Krisztuson keresztül. Párhuzammal élve, egy kimeríthetetlen bankszámla áll a rendelkezésünkre, Isten kegyelmének folyószámlája. Vannak olyan időszakok, amikor Isten Szentlelke mindenható módon munkálkodik életünkben, minden tőlünk eredő aktív részvétel nélkül, Isten azonban többnyire azt várja tőlünk, hogy igénybe vegyük a kegyelmét. Négy lehetőséget biztosított ehhez: az imádságot, Igéjét, a gondviselő munkájának való engedelmisséget és mások felénk irányuló szolgálatát.

A kegyelem trónusa

A kegyelem igénybevételének legegyszerűbb módja, ha imádságban kérjük Istentől. A fent említett példában, amint rádöbbentem, hogy elértem Istennek való odaszánásom végére, felhagytam a vezetésért való imádkozással, és kegyelmet kértem – vagyis lelki erőt –, hogy „igen”-t mondjak arra, amit Isten akaratának gondoltam. A Zsidókhoz írt levél 4,15–16 verseiben Isten hív bennünket, vagy még pontosabban biztat, hogy járuljunk elé imádságban, kérve a számunkra szükséges kegyelmet. A szakasz a következőképpen szól:

„Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.”

A kegyelem királyi trónusa jelképes leírása a minden kegyelem Istenének, aki trónusán ül. Nyilvánvaló, hogy nem a trónus a lényeg, hanem Isten a trónon, aki megadja nekünk a kegyelmet a szükség idején. A jelevések könyvének 6,16–17 versei Istent úgy ábrázolják, mint a trónján ülő haragvó és ítélő Urat. Az emberek, akik látják őt trónján, a hegyeket és sziklákat hívják majd segítségül, hogy inkább azok zuhanjanak rájuk, csakhogy elrejtőzzenek Isten arca és haragja elől.

Ézsaiás próféta látta Istent, aki trónján ül, mint a végtelen fenség és szentség Istene. A megfélemlített Ézsaiás így kiáltott fel: „Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim!” (Ézs 6,5) De a Zsidókhoz írt levél 4,16-ban nem a harag trónusáról olvassunk, még csak nem is a végtelen fenség és szentség trónjáról, hanem a kegyelem trónusáról. Biztat bennünket, hogy járuljunk a trónus elé, nem Isten haragjától való félelemmel, nem is szentsége miatt érzett félelemmel teli csodálattal, hanem kegyelme iránti bizalommal. Isten valóban a végtelen szentség Istene, magasságos és dicsőséges, amilyennek Ézsaiás látta, és egy napon a harag Isteneként jelenti majd ki magát mindazoknak, akik elutasították Őt. De nekünk, Isten gyermekeinek, Ő a kegyelem Istene, aki a kegyelem trónusán ül.

Ne felejtjük el, Isten maga mutatta be Jézust bűneinkért való áldozatként, mint Egyetlent, aki eleget tett Isten igazságosságának, és az elégtétel által elfordította rólunk Isten haragját. És Jézus engesztelő áldozata miatt Isten királyi trónja számunkra nem az ítélet és a harag trónja többé, hanem immár a kegyelem királyi trónusa.

Isten, aki Pál leírása szerint „megközelíthetetlen világosságban lakik” (1Tim 6,16), arra biztat bennünket, hogy lépünk be a „Szentek Szentjébe”, egyenesen a trónterembe, „igaz szívvel és teljes hittel” (Zsid 10,19–22). Ez a meghívás mellbevágó ellentéte az Ószövetség mózesi törvényeiben szereplő tiltásoknak. A törvény által megszabott rendszerben *csak* a főpap léphetett be a templom szentélyébe, *csak* egyszer egy évben, és *soha nem* az engesztelés véráldozata nélkül (Zsid 9,7). Most minden hívő beléphet a mennyei Szentek Szentjébe, bármikor, Jézus vére által, amely kiontatott egyszer s mindenkorra (Zsid 10,19). Nemcsak beléphetünk, hanem Isten biztat rá, hogy lépünk be, hogy járuljunk egyenesen az Isten jelenlétébe, és jöjjünk bizalommal, mivel Jézus vére által jövünk.

Ha Isten királyi trónusa elé lépünk, emlékezzünk rá, hogy Ő valóban a minden kegyelem Istene. Ő a gazda, aki nagylelkűen egy egész nap munkájáért járó bért adott a munkásoknak, akik csak egy órát dolgoztak a szőlőben. Ő az Isten, aki Izrael bűnös népéről még fogságuk idején is azt mondta: „Örömmel teszek jót velük.” (Jer 32,41) Ő az Isten, aki hű maradt Péterhez, minden bukása és bűne ellenére, és hatalmas apostolt faragott belőle. Ő az Isten, aki újra és újra megígérte, hogy nem hagy el bennünket, és nem feledkezik meg rólunk (ld. 5Móz 31,6.8; Zsolt 94,14; Ézs 42,16; Zsid 13,5). Ő az Isten, aki „vár, hogy megkegyelmezessen” (Ézs 30,18), és Ő az Isten, aki „velünk van és nem ellenünk” (Róm 8,31). Mindezt és még sokkal többet foglal magába a minden kegyelem Istene kifejezés.

Ahogy a kegyelem királyi trónusához járulunk, látjuk, hogy Jézus, a mi Főpapunk már előttünk járt, és mialatt közeledünk, már közbenjár értünk (ld. Zsid 7,24–25). A zsidókhoz szóló levél írója úgy mutatja be Jézust, mint aki képes a gyengeségeinkkel való együttérzésre. A kétszeres tagadás – „mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken” (Zsid 4,15) – egyenlő egy nagyon erős pozitív megerősítéssel: „Olyan főpapunk van, aki megindul erőtlenségeinken.” Mint ahogy dr. John Brown, tizenkilencedik századi skót teológus írta: „Az igazság az, hogy Jézus nemcsak megindul [erőtlenségeinken], de annyira mélyen érinti, hogy mást nem is tehet. A kijelentés szerint nem az lehetséges, hogy megindul, hanem az lehetetlen, hogy ne tegye ezt meg.”

Jézus megindul gyengeségeinken, mert „hasonlóan kísértést szenvedett mindenben [mint mi], kivéve a bűnt” Az eredeti szó, amelyet „megindul”-nak fordítanak, sokkal többet jelent, mint a kifejezés népszerű értelmezése: sajnálni valakit. Azt a képességet fejezi ki, amelynek segítségével egy másik személy érzéseit megoszthatjuk, megérthetjük. Ezt az érzést csak olyan személy tapasztalhatja, aki ugyanazokon vagy hasonló szenvedéseken ment keresztül, következésképpen érti, min megy keresztül a másik, és vágy támad a szívében, hogy könnyítsen annak gyötrelméen.

Dr. John Brown ezt mondta:

„Sajnálatról van szó; de nem több ez, mint sajnálat: olyan együttérzés, amit az együtt érző szívű ember érez azok felé, akik ugyanazt szenvedik el, amit ő már elszenvedett... Isten fia, ha soha nem öltött volna testet, sajnálhatott volna bennünket, de nem érzett volna együtt népével. Szükségünk volt, hogy Jézus emberré legyen, hogy együtt érzővé váljon, hogy fogékony legyen a szenvedésre, ténylegesen szenvedjen, hogy fogékony legyen az együttérzésre.

Mindazonáltal, azt gyanítom, hogy közülünk sokan – különösen, ha fizikai vagy lelki szenvedésen megyünk keresztül – megkérdőjelezzük –, vajon Jézus ugyanúgy szenvedett-e, mint mi. Végül is soha nem volt része hosszan elhúzódó munkanélküliségben, és a gyermeke sem halt meg autóbalesetben, nem szenvedte el egy nyomorékká levő betegség legyengítő folyamatát, nem nézte végig rákos beteg házastársa lassú haldoklását. A bibliai szöveg nem erősíti meg, hogy Jézus mindezeket végigszenvedte volna. Hanem azt mondja, „olyan [főpapunk van], aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt” (Zsid 4,15). Vagyis Jézus megkísértettet vagy kipróbáltatott mindenben, amiben az emberi természet kínlódik. Szegénynek született és saját családja is visszautasította, szidták korának vezetői, barátai elhagyták, fizikai kínszenvedést állt ki a kereszten. És mivel nem találunk semmiféle utalást Józsefre a Lukács evangéliumának 2. fejezete után, arra az ésszerű következtetésre juthatunk, hogy Jézus elveszítette törvényes, földi atyját, mielőtt a harmincadik életévét betöltötte volna.

Mindenekfelett azonban elszenvettedte azt a végső csapást, amelyet sem neked, sem nekem nem kell soha megtapasztalnunk: a mennyei Atyától való elhagyatottságot (Mt 27,46). Néha a gyötrelmek között te is és én is elhagyatottnak *érezzük* magunkat (Dávid is így érzett a 13. zsoltár 1. verse szerint), és az Istentől való elhagyatottságnak ez az érzése a legnehezebb része a gyötrelmeknek. De Jézust *tényleg* elhagyta Isten, és Ő tudta ezt. Valóban „fájdalmak férfia és betegség ismerője” (Ézs 53,3 – Károli-fordítás) volt. Tehát Jézus teljességgel megérti, és együtt érez velünk a gyötrelmek idején. Biztosak lehetünk benne, hogy bármilyen természetű is a fájdalmunk, számára nem ismeretlen. Mert Jézus velünk érzi fájdalmunkat, és együtt érez velünk. Odaléphetünk tehát Isten trónusa elé bizalommal, anélkül, hogy gyengeségünk miatt szégyenkeznénk. Ő megérti, és törődik velünk.

Arra biztat bennünket, hogy járuljunk a kegyelem trónusa elé, ahol az együtt érző Főpap már közbenjár értünk, „hogyan irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid 4,16). Gyakran használjuk felcserélhetően, szinonimaként az irgalom és a kegyelem szavakat, amikor Istenről beszélünk, és néhány biblia Magyar-azó ugyanígy értelmezi a szavakat ebben a versben.

Bár a két szó jelentését tekintve nagyon közel áll egymáshoz, mégis általában a következőképpen különböztetik meg őket: „[Isten] jóságát, amelyet a méltatlanok felé gyakorol, kegyelemnek, a szenvedők felé tanúsítottat pedig együttérzésnek vagy irgalomnak nevezzük.” Louis Berkhof tovább finomította az irgalom meghatározását: „Értelmezhetjük úgy is, mint Isten jóságát vagy szeretetét, amelyet azok felé mutat, akik nyomorúságban vagy szomorúságban vannak, függetlenül attól, mit érdemelének.” Ezek alapján értelmezem én a kegyelem szót a Zsidókhoz írt levél 4,16 versében úgy, ahogyan azt az előző két fejezetben megtárgyaltuk: Isten alkalmassá tesz bennünket a Szentlélek segítségével.

Ily módon a kegyelem királyi trónusához járulva, először irgalomra van szükségünk, mivel nyomorúságban vagy szomorúságban vagyunk. Azután Isten irgalmából kegyelmet ad nekünk – tehát alkalmassá tesz a Szentlélek által –, így segít bennünket szükségünk idején. Ezek után vagyunk képesek bármilyen csapással, megpróbáltatással vagy kényszerhelyzettel szembenézni Isten szerint való módon.

Meglehetősen hosszan elemeztem a Zsidókhoz írt levél 4,15–16 verseit, mivel szükséges, hogy megértsük, hogyan vehetjük igénybe Isten kegyelmét imádságon keresztül. Hiszem, hogy mindnyájunknak sokkal teljesebben kell megértenünk, mit jelent a kegyelem királyi trónusához járulni. Lelkünk mélyéig föl kell fognunk, mit jelent az, hogy van Főpapunk, Jézus, aki képes és kész együtt érezni gyengeségeinkkel. Mindenekfe-

lett, egyszerűen oda kell *menünk* a kegyelem királyi trónusához, hogy kegyelmet találjunk a szükség idején.

Ezt tettem én is abban a történetben, amelyről a fejezet elején beszámoltam. A kegyelem trónusához mentem, és elmondtam Istennek, hogy képtelen vagyok megtenni, amit akkor az Ő akaratának gondoltam. Lelki erőt kértem Tőle, hogy „igen”-t tudjak mondani Neki. A tanítványok a kegyelem trónja elé mentek, amikor a zsidó vezetők megparancsolták Péternek és Jánosnak, hogy ne beszéljenek vagy tanítsanak Jézus nevében. Így imádkoztak: „Most pedig, Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre, és add meg szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet.” (ApCsel 4,29) Isten kegyelmének trónusa elé járultak, kegyelmet kértek, különösképpen is kegyelmet ahhoz, hogy bátran hirdessék Krisztust a mérhetetlen ellenállással szemben.

Coligny hőisége. Coligny tengernagy, a francia reformáció hőse, a spanyolok heves támadása ellen védelmezte Szent Quentin erődjét. Már úgy látszott, a gyenge vár sorsa meg van pecsételve. Azért az ellenség olyan nyílveszőket röpített a falakon át, melyekre papírszelet volt csavarva azzal a felírással, hogy a lakosságnak semmi bántódása nem lesz, ha megadja magát. Azonban a derék admirális az ellenség táborába – hasonló módon – olyan pergamentszeleteket lövetett vissza, melyekre csak e két szó volt írva:

„Regem habemus.” Királyunk van. (II. Henrik volt ez, Medici Katalin férje.) És királyában bízva, megállta helyét a parancsnok.

Csüggedők! Királyunk a Jézus.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Farkas László
Magyarszovát

Mindig velünk

Alapige: Zsidók 13,5b

Kedves menyasszony és vőlegény, ünneplő gyülekezet! Ezekben a szép és feledhetetlen pillanatokban mennyei édes Atyánk áldott szavai szólnak hozzánk. E szavak melegsége bizalmat és lelki nyugalmat ajándékoz nekünk, melyek nélkülözhetetlenek számunkra.

Kedves ifjú pár, két egymástól messze fekvő faluban láttatok meg a napvilágot. Isten gondviselése születeik által körülvelt benneteket, míg felnöttetek és egymásra találtatok. Ami eddig történt életetek útján, azt jól ismeritek, de ami ezután következik, az ismeretlen előtetek. Az ismeretlen sokszor bizonytalanságot és félelmet okoz.

I.

Most a házasság útjára léptetek és ezen az úton veletek szeretne menni Isten. Ezért szól a felolvasott igevers első felében a következőképpen: „nem maradok el tőled” Isten nemcsak ígér valamit, hanem be is teljesíti azt. Egy olyan világban, ahol az ember adott szavát habozás nélkül többször is megváltoztatja, elkerülhetetlenül csalódnai fogtok embertársaitokban. Sokszor felteszitek majd a kérdést: miért ilyenek az emberek? Azért, mert az ember élete céltévesztett lett a bűneset következtében. Isten Krisztusban képes helyreállítani mindazt, amit a bűn lerombolt az emberi szívben. Lelketek mélyén, csendesén végzi Megváltónk a maga megszentelő munkáját. Ha büntől becsapva célt téveszt életetek, jegyezzétek meg, vissza lehet fordulni a rossz útról, Krisztusért van bűnbocsánat. Ézsaiás próféta ezt így fogalmazza meg „sebei árán gyógyultunk meg” (Ézs 53,5b). Mikor áldozatot hoztok egymásért, a családotokért, egyre többet értetek meg Krisztus áldozatának értelméből. Nem akar elmaradni tőletek, de nem fog követni benneteket a bűnbe. Veletek és mellettetek áll akkor, is amikor nem látjátok szemeitekkel. Mikor gond, baj és próba egymást követik életetekben, szívetek keresni fogja az Ő közelségét. Ott fogjátok találni Őt magatok mellett. Nem marad el tőletek és nem hagy el titeket. Erről szól a felolvasott igevers második fele.

II.

Isten Mózesrel beszélget azt követően, hogy Áron aranyborjút készített és bűnbe vezette a népet. Tudtára adja, hogy nem kíván továbbmenni e keménynyakú, engedetlen néppel, nehogy szentsége rárontson és megölje a népet. Mikor meghallja ezt a nép, gyszolni kezd. Isten arcát ezidáig maga előtt látta, nappal felhőoszlopban, éjjel tűzoszlopban. Biztonságot és nyugalmat jelentett a jelenléte. Mi lesz ezután, ha nem megy velük az Úr? Mi lesz, ha elhagyja őket? Szegény, védtelen és szájalomra méltók, ki védi meg őket? Ki segít a bajokban? Ebben a feszültséggel telt élethelyzetben Mózes így szól Istenhez: „Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne vigyél tovább bennünket.” (2Móz

33,15) „Ez különböztet meg engem és a te népedet minden más néptől a föld színén.” (2Móz 33,16b) Kedves ifjú pár, akarjátok-e, hogy Isten arca veletek menjen? Minden embertől megkülönböztet benneteket arcának a jelenléte. Ezért azt kéri tőletek, hogy életekből minden hamis értéket, mértéket, félrevezető dolgot távolítsatok el. Isten szentsége nem szenvedheti ezeket. Arca sem jár a hamis utakon. Ha ilyen utakra tértek, magatokra maradtok. Szegény és szájalomra méltók, védelem nélkül valók, boldogtalanok lesztek, mint Isten népe. Én hiszem, hogy ti nem ezt az utat választjátok, hanem a jobbikat, a boldogság útját.

Istent, ha tiszta szívetekből keresitek, meg fogjátok találni. Nem siet el előletek, mint a ma embere, ha segítségért kinyújtott kéz nyúl feléje. Kinyújtja sebhelyes kezét felétek és ti megragadhatjátok megmentő kezét, minden kéz között a legáldottabb kezét. Elöl és hátul körülzár benneteket szeretetével, felettetek kiterjeszti kezét. Nincs ennél nagyobb biztonság sehol a világon. Ti éljétek hálaadással e biztonságban. Találjátok meg életek célját, örömét és boldogságát közelségében. Abban a közelségben, mely nem toladó, nem sértő, csupán féltőn szerető. Engedjétek, hogy úgy szeressen benneteket, ahogyan számotokra a legjobb. Ő ismer titeket és tudja, mire van igazán szükségetek. Megígérte és megtartja szavát. Nem marad el tőletek és nem hagy el benneteket. Nem ígér gondtalan és próbamentes életet számotokra, mert minden emberi életben van nehézség és próba, de azt ígéri, hogy ezekben mellettetek fog állni, nem fog elhagyni titeket. Ti se távozzatok el tőle, figyeljétek ígéretére és meglátjátok annak beteljesedését életekben. Sok emberben csalódhattok és csalódnai is fogtok, még magatokban is, de Őbenne sosem fogtok csalódnai. Legyen szívetek kösziklája a megváltó Urunk. Ámen.

Temetési igehirdetés

Székely Miklós
Székelyszáldobos

Elesett a mi fejünknek koronája...

Alapige: Jeremiás siralmi 2,1a; 5,15–16

Gyászoló család! Gyászoló gyülekezet! A Siralmak könyvéből olvastam fel Isten ígését, mert ez az ige fejezi ki legjobban azt a lelkiállapotot, amelyben most e koporsó körül állunk. Nincs még egy olyan bibliai könyv, amelyben annyszor hangzana ez a rövid, de szívbe markoló szócska, hogy „Jaj!”, mint ebben a könyvben. Egy egész nép bánata, keserősége és panasza van belesűrítve. Jajjal kezdődik a néhai R. P. testvérünk koporsója mellett felolvasott ige is. E rövid szócskát legszívesebben kitörölnénk szótárunkból, mégis Isten megmásíthatatlan akaratából számtalanszor vesszük ajkunkra azt. „Jaj!” – futott végig a hír a faluközösségen. „Jaj” – egyenesedtek fel a munkából az emberek, s futottak haza egy borzalmas hír hallatán, amit egyből elhinni és felfogni szinte képtelenség. Talán ez volt a ti első szavatok is, gyászoló testvéreim a szempillantások alatt végbement megdöbbentő esemény láttán, mely éles tőrként döfte át a szíveteket.

Borzalmas és hihetetlen volt számotokra, hogy a hűséges hitvestárs, a szerető édes-apa, a jószágos testvér és rokon úgyszólván egyetlen szerencsétlen mozdulat következtében, 59 éves korában, szeretett gyermekei szeme láttára elköltözött az élők sorából. Drága elköltözött testvérünk hirtelen és váratlan távozása engem is mélységesen meg-

döbentett, kimondhatatlanul lesújtott. Eszembe juttatta A jelenések könyvének egyik igéjét: „És láték és hallék az égnek közepette egy angyalt repülni, aki azt mondja vala nagy szóval jaj, jaj, jaj!” Igen, mert nem ez az első jajszó a ti éleetekben, de ez a mai jajszó a legnagyobb bánat és keserűség hordozója! Az ige szavaival szólván: Jaj, de sűrű felhőt borított az Úr reátok! Jaj, de sűrű felhőt borított az Úr Sion leányára! A sűrű, sötét felhő számotokra a szomorúság, a bánat és a gyász jelképe. Jóllehet, hogy ma egyetlen felhő sincs az égen, de a ti kimondhatatlan fájdalmatokra és gyászotokra tekintve, amely betölti szíveteket, nektek úgy tetszik, hogy az eget sűrű, sötét fellegek borítják. Igen, mert ti nem ilyen tervekkel és reménységekkel néztetek a jövő felé! Emberi természetünk szerves része, hogy közeli és távoli terveket készítünk és ez Istennek tetsző, mivel az Úr megengedi, hogy ne csak a mának éljünk, de figyelmeztet minket, hogy terveinkben mindig számolnunk kell az Ő tervével is! Nemcsak szólásmondás, hanem való és igaz: „Ember tervez, Isten végez.” E bibliai igazságot nagyon komolyan vették hitvalló őseink, akik valahányszor tervekről szóltak, mindig hozzátették: „Ha Isten is úgy akarja!” De az Úr – ez a mai nap szomorú bizonyosság – nem úgy akarta, ahogy ti, sűrű felleget borított reátok. Beteljesült éleetek felett a Jakab leveléből hangzó ige szava: „Nosza, immár ti, akik azt mondjátok: ma vagy holnap elmegyünk abba a városba és ott töltünk egy időt... nem tudjátok, mit hoz a holnap.” Bizony nem tudjuk, és nem tudta a mi elköltözött testvérünk sem, amikor nem családjától távol, hanem a saját otthonából elindult, hogy a tőle megszokott módon munkáját végezze, bizony nem tudhatta, hogy mit hoz rá e szomorú vasárnap! Az emberi tervbe beleszólt Isten és a verőfényes vasárnapot sűrű fellegek borították el. Gyászoló család! Gyászoló gyülekezet! Drága elköltözött férfitestvérünk, néhai R. P. koporsója mellett az én feladatom az, hogy Isten igéjével vigasztaljalak benneteket, mert az Ézsaiás prófétának adott parancs Isten minden szolgájára nézve érvényes: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Istenetek!” Ezért hadd mondjam el, hogy bármilyen sötét is egy felhő, mögötte ott ragyog a nap. Csak hogy ezt most tinektek nagyon nehéz meglátni. Ti most csak ezt a gyászos koporsót láthatjátok, amelybe bezáratott nemcsak megboldogult férfitestvérünk földi teste, hanem a ti szíveteknek sok terve, öröme és reménysége. Ti most csak a Jeremiás próféta siralmas énekét mondhatjátok tovább: „Oda van a mi szívünknek öröme... Elesett a mi fejünknek koronája, jaj most nekünk!” A szomorú gyász felhőit nem emberi akarat, nem emberi erő hordozza, így semmiféle emberi szó vigasztalása ezt a sűrű gyászfelleget el nem tudja fűjni a ti éleetek egéről. Ezt csak az Isten szele, a Szentlélek fuvallata teheti meg. Én azzal a reménységgel állok előttetek, hogy az emberi szó, az Isten Szentlelkének ereje által valóban vigasztaló szóvá lesz számotokra és felragyog majd nektek újra a sűrű fellegek mögött is a ragyogóan tündöklő isteni szertetet.

Amikor Jézus Krisztus a földön járt, sánták, vakok, bélpoklosok, egyéb testi és lelki betegségben szenvedők között, és amikor egyes katasztrófák híre eljutott hozzá, nevezetesen két szörnyűség, az egyik Pilátus gáztatásáról, aki sok ártatlan galileai embert megölt, a másik pedig a silóami torony leomlásáról, ahol 18-an haltak meg, akkor a Jézust követő tanítványok szájából a miért sokasága hangzott el. Gyászoló család! Saját tapasztalatomból mondom, hogy a ti veszteségetek és fájdalmatok sem kevesebb, mint a silóami torony leomlása alkalmával keletkezett gyász. A kérdések sokasága ostromolja most a szörnyű haláltól lesújtott lelketeket. Az Úr Jézus a tanítványok kérdéseire és a ti fájdalmas „miért”-jeitekre is így válaszol: nem azért, mintha bűnösebbek lettek volna másoknál, hanem azért, hogy ezek által is nyilvánvalóvá legyen az Isten akarata. A gályarabok éneke pedig erről így ír: „Azt bünteti kit szeret, másképp Ő nem is tehet.”

Pál apostol pedig arról tesz bizonyosságot, hogy Isten, mint minden jó szülő, csak a saját gyermekeivel törődik és mindenkit megpróbál, megdorgál, akit fiává fogad.

De hadd emlékeztesselek benneteket egy másik tragédiára, amelyről a Biblia beszél, hadd emlékeztesselek arra, aki tragikus módon szenvedte el a halált. Arra, akit a Szentírás fájdalmas férfianak nevez, aki 33 esztendő volt csupán. Halálakor sötétség borította be az egész földet. Sötétség szakadt a tanítványokra, a tanítványok szívére, sötétség borult az édesanyja, a Mária szívére: vége, mindennek vége. De Ézsaiás prófécijája beteljesedett, és a nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot, akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog felettük. És Jézus feltámadásával olyan fény támadt a Földön, amely több mint 2000 éve világít. Ez a fény bevilágít a halál árnyékának völgyébe, Krisztus mai tanítványainak a szívébe. Ez a Jézus biztatást ad az Isten gyermekeinek – tehát nekünk is. Az Ő biztatása ez: van győzelem a halál felett! Én hiszem, hogy ebben a gyászban és kimondhatatlan fájdalomban, e sűrű és sötét fellegek alatt egyetlen csillag tud vigasztalásként világosságot hozni számotokra: „ama fényes Hajnalcsillag” Így nevezi a mi Urunk Jézus Krisztust A jelenések könyve. Egyedül Ő tud a bánat fellegén keresztül is bevilágítani a ti szomorú szívetekbe, egyedül Ő tud fényt, reménységet és vigasztalást hozni számotokra. Az igaz, hogy drága férfitestvérünk hirtelen halálával leesett a ti fejetek koronája, de a földi élet fájáról lemetszett drága élete nem a megsemmisülésbe, hanem az ő édes Megváltójának, az Úr Jézus Krisztusnak az ölébe hullott.

Gyászoló család! Gyászoló gyülekezet! A mi hitünk szerint drága, elköltözött testvérünk, néhai R. P. a váratlanul elhangzott hazahívó szóra az Ő Teremtő Urához érkezett, hogy 59 évig tartó rövid földi életének cselekedeteiről, Istentől rendelt kötelességeinek teljesítéséről számot adjon. Az ő hirtelen történt eltávozása mindannyiunk számára nagyon megszívlelendővé teszi Jézus figyelmeztetését: „Azért legyetek készen ti is, mert amely órában nem gondoljátok, abban jó el az embernek Fia.”

Megboldogult testvérünk számára tehát eljött az Úr és hisszük, hogy kereszten átszegzett, drága karjain átvitte őt a megígért dicsőségbe. Nekünk, gyászoló családnak és végtisztességtévő gyülekezetnek csak egyetlen fájdalmas kötelességünk maradt, hogy e szörnyű tragédiában meggyötört földi testét kikísérjük a csendes temetőbe, s ott a boldog feltámadás napjái nyugalomra helyezzük az anyaföld ölébe. Minekelőtte azonban ez emberileg utolsó kötelességünknek eleget tennénk, tekintsünk vissza elhunyt férfitestvérünk rövid földi életére s lássuk meg, hogy Isten milyen ajándékokat közölt az ő élete által szeretett családjá és egész végtisztességtévő gyülekezet számára.

Gyászoló Testvéreim! Drága, előrement testvérünk, néhai R. P. 1937-ben itt, Székelyszáldoboson született. Itt töltötte a gyermekkor gondtalan éveit szüleinek és 8 testvérének szeretetközösségében. A gondtalan, boldog gyermekkorban nagyon kevés ideig volt része, hiszen a népes család tagjaként már zsenge gyermekkorban a nehéz fizikai munkából is kivette részét. A rövid gyermekkor és a szorgalmas munkával eltelt ifjúsági évek betetőzéseként Isten elhozta számára az örvendezés napját, hiszen hűséges hitvestársat rendel számára M. M. személyében, akivel 25 éven keresztül részesülnek a szent házasság örömeiben és hordozzák annak Istentől rendelt kötelességeit. Az Úr meg is áldotta az ő házassági frigyüket, hiszen 4 fiúgyermekkel ajándékozta meg őket. Ezekért a gyermekekért élt és munkálkodott, dolgozott és imádkozott a szerető édesapa hűséges hitvestársával együtt. Dolgozott a fakitermelésnél, dolgozott a bányában, minden tőle telhetőt megtett, hogy népes, szép családjá hiányt ne szenvedjen, hogy felnőtt és kiskorú gyermekeinek egyaránt boldogabb jövőndőt teremtsen. De, hogy ki volt ő a ti számotokra és mit veszítettetek az ő elköltözésével, azt igazán ti, közeli szerettei tudnátok elmondani, akik huzamosabb ideig vele együtt élhettetek és az ő érte-

tek dobbanó szívének gondoskodó szeretetében részesülhettek. Én csak azt tudom elmondani, hogy népes családja gondozása mellett időt kerített Anyaszentegyháza támogatására, építésére is. Két évig viselte a pópresbiteri tisztséget, s hirtelen halála előtti napon is egyházunk építésén munkálkodott. Én csak azt tudom elmondani, hogy személy szerint is nem egyszer részesültem segítőkészségében. Ti pedig atyámfiai, végtisztességtevő gyülekezet nagyon jól tudjátok, ki volt számotokra a koporsóban nyugvó férfitestvértünk és azért jöttetek ide, hogy az utolsó búcsú szomorú pillanatában, áldott emlékére egy könnycseppet ejtsetek és a minden élők útján őt elkísérjétek, áldott emléket híven őrizzétek. Igen, mert ő már tőlünk eltávozott. A hazahívó szó munka közben érte. Fiával munkálkodott, s farakodás közben őt, aki ifjú korában a fakitermelés minden titkát megtanulta, egy szerencsétlen mozdulatból kifolyólag faütés által érte a halál. Ti, szerettei még akkor sem hittétek, hogy mindennek vége. Kórházba szállítottátok, reménykedtetek egy hatalmas csodában, de Isten másként határozott és szenvedő gyermekét magához szólította. A mi hitünk szerint ő már ott van az ő mennyei Atyja előtt, hogy élete harcának fáradságát és tragikus halálának fájdalmait kipihelve az Úr országában békét és nyugalmat találjon.

Addig is, míg Krisztusunk irgalma által mi is hazaérkezhetünk, s vele a megdicsőült mennyei seregben szívünk kimondhatatlan örömeire találkozni fogunk, intsünk búcsút az ő földi sátorháza felé mi, szomorú szívű szerettei és egész végtisztességtevő gyülekezet, a feltámadás és boldog viszontlátás reményében, mely van a mi Atyánknál, Istenünknel, szent Fia, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Igehirdetés öregek vasárnapjára

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Hála, reménység és áldás

Alapige: Józsué 14,10–13
Bibliaalvasás: Prédikátor 12,1–7 (RevK.: 12, 3–9)

Egy 85 éves aggastyán áll mai igénk középpontjában. Vége a honfoglalásnak, már az Ígélet Földjén vagyunk, de még sok a meghódítandó terület, még tart a harc a szomszédos ellenséges népekkel. Sor kerül az elfoglalt területek felosztására; a törzsek sorsvetés útján megkapják ki-ki a maga örökségét. És most áll elő történetünk hőse, Káleb. Amit mond, abban a múlt felé tekintve *hálóját* fejezi ki, *reménységgel* tekint a jövőendő küzdelmes napjai felé, majd *áldást és örökséget* nyer. Mai istentiszteletünkön *az öregekre emlékezünk*. Káleb személyén át a felolvasott ige üzenetét szeretném átadni öregeknek és fiataloknak, a *hála*, a *reménység* és az *áldás* tekintetében.

1. Ki volt ez a Káleb nevű férfiú? Nevével először a pusztai vándorlás idejében találkozunk. Mózes még a pusztából 12 férfiút választ ki az előttük fekvő Kánaán kikémlelésére. Ez a tizenkét ember belopózkodik az Ígélet Földjére. Látják annak jó termőföldjét, kertjeit, gyümölcsseit, és megállapítják, hogy igazán kívánatos föld az. Csakhogy nem lakatlan terület ám; mégpedig óriástermetű emberek lakják. A kémek saját magukat úgy látják az eljövőendő ellenféllel összehasonlítva, mint apró sáskákat. Hogyan fogjuk mi ezt a nálunknál erősebb, fegyverekkel is rendelkező népet legyőzni? Amikor

visszatérnek Izráel gyülekezetébe, a 12 kém közül tíznek az ajkán ez a kétség, bizonytalanság, csüggedés hangzik. Kockázatos vállalkozás az egész. Vajon érdemes-e belevágni? Csak két férfiú akad, akik bátran szólnak: Józsué és Káleb. Ők azt mondják: igaz, hogy erősek az ellenfeleink, de nekünk óriási előnyünk van velük szemben. Köztünk és velünk van az Úr, aki kihozott minket Egyiptom földjéről, s aki a pusztában is annyi csodát és jelt tett értünk! Induljunk bátran, mert köztünk van Izráel hatalmas Istene, az Úr.

Nos, ennek a két embernek volt igaza. Mert a vándorlás történetéből tudjuk, hogy az Egyiptomból kijött nép mind egy szálig elhalt, elhullott a pusztában. De Józsué és Káleb megmaradtak! És most Káleb hálásan emlékezik a megtett útra. Negyvenéves volt, amikor nagy feladatát, a föld kikémlését véghezvitte. Öt évvel később azt az ígértet nyerte Mózesztől, hogy az Ígéret Földjének az a darabja, amit a lába érint, az övé lesz, mivel „teljes mértékben követte Istent, az Urat.” Már ennek is negyven esztendeje; mint mondtuk, Káleb most nyolcvanöt éves. Szép, hosszú életkor!

Testvérek, a hosszú földi élet Isten egyik nagy áldása. Jelzésszerűen utal az örökkévalóságra, az örök életre, amit Isten ad az Őt félőknek. Régen is ritka volt ez az életkor, sőt: sokkal ritkább, mint manapság. Tudjuk, hogy pl. a korai középkorban egy 40 éves ember már hajlott korúnak, öregnek számított. Dávid imádsága arról beszél, hogy: *Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb részük hiábavaló fáradság, olyan gyorsan eltűnik, mintha repülnék.* (Zsolt 90,10) Magamon tapasztaltam ennek az igaz voltát. Ifjú koromban olyan messzinek tűnt a 2000-es esztendő; vajon megérem-e? Nem nagyon reméltem; hiszen én akkor már a 6. és 7. évtized között lennék... És íme, még élek. Ha valaki megkérdezi, hány éves vagyok, ezt szoktam felelni: *vagy ha több...* Mert Isten kegyelméből én már a „vagy ha több”-et számálhatom, Istenünk végtelen szeretetéből.

Jól tudom, nem csak a *hosszú élet* lehet értékes. Sok költő, tudós, művész halt meg aránylag fiatalon. A lényeg az, hogy *értelmes* életet, tartalmas, Istennek tetsző életet éljünk. Az 50, vagy akár a 30 éves élet is lehet Isten előtt teljes élet, mint ahogy 100 évet is lehet élni folytonos tékozlásban. Azért arra igyekezzék idős és ifjú egyaránt, hogy életünk minden napját úgy éljük, mintha az utolsó lenne. Siess pótolni, amit még Isten akarata szerint megtehetsz. Amin már nem változtathatsz, azért kérd Atyád bocsánatát. Ami még előtted van, abban a hálaadás vezéreljen. Szeress és tégy jót; bocsáss meg, és kérj bocsánatot, amíg időd van. Istenünk az élet minden napját ajándékként adja: te töltsd meg mindeniket hálás, engedelmes életfolytatással.

2. Mi volt Káleb hosszú életének a titka? Sokan keresik (főleg az orvostudomány képviselői), hogyan lehetne a földi életet megnyújtani? Tiszteletre méltó fáradozás, de egyelőre nincs mindenkire nézve érvényes recept, akár a diétát, az ésszerű táplálkozást, akár a megfelelő életmódot ajánlják. Istennél azonban van. Íme, ezt mondja Káleb az alapigénket megelőző versben: *Teljes mértékben követted Istenemet, az Urat.* (8.) Ebben az igeszakaszban többször is olvashatjuk ezt a mondatot. Majd így folytatja: *Mostanáig életben tartott engem az Úr, ahogyan megígérte.* (10.) Kálebnek volt egy Istentől kapott ígérete, akár az újszövetségi Simeonnak, és az éltette. Ő azt kapta, hogy meglátja az Ígéret Földjét, megnyeri abban a számára megígért örökséget. Az ugyancsak öreg Simeon pedig azt, hogy addig nem lát halált, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát. Testvérek, Isten hű az ígéretéhez. Még akkor is, amikor mi hűtlenek vagyunk, ha mi hitetlenkedünk, ő hű marad akkor is! Káleb és Simeon rátette életét az Úr ígéretére, s teljes szívvel követte Őt.

Atyámfiái, milyen sok drága ígéretet adott nekünk is a mi Urunk Istenünk! A próbák idején de nagyon megfélekedünk ezekről. Káleb azonban hálásan emlékezik és emlékeztet. Szabad nekünk még Istent is emlékeztetnünk az Ő ígéreteire. Káleb által most

éppen minket, az itt jelenlévő idős testvéreket és a fiatalokat is, mindannyiunkat emlékeztet Isten. Neki ugyanis mindenünkkel, minden teremtményével valami célja van; mindenkinek adott valami talentumot, valami határozott feladatot. Addig meg nem halhatunk, amíg azt el nem végezzük. Jaj lenne nekünk, ha felismerve küldetésünket, ki térnénk az elől. Isten ugyan nélkülünk is elvégeztetné mással a maga munkáját, de az a mi ítéletünket jelentené. Azért hát egyet tegyünk meg: kövessük teljes mértékben azt, Aki előttünk jár az engedelmesség útján, a mi Urunk Jézus Krisztust. Ő nem rettent meg a nagy feladat láttán; halála árán is véghezvitte a mi megváltásunkat.

De sok megfáradott öregtől hallottam hosszú lelkipásztori szolgálatom során: Én már mindenre alkalmatlan vagyok. Minek is tart még engem itt Isten? Jobb volna már, ha meghalnék... Mindig csak azt felelhettem ezeknek a testvéreimnek, s most is azt mondom: Istennek még szüksége van reád. Emlékezzünk Pál apostolra. Ő is elmondja a filippibeli gyülekezetnek: vágyom elköltözni és Krisztussal lenni, mert az sokkal jobb mindennél; de miattatok nagyobb szükség van arra, hogy életben maradjak. (Fil 1,23–24)

Kálebnek is életben kellett maradnia, még 85 éves korán túl is. Istenben dicsekedve mondja: Ma is olyan erőben vagyok, *mint amikor Mózes elküldött engem. Amilyen akkor volt az eröm, olyan az eröm most is: harcba vonulok és visszatérek.* (11.) Halljátok, testvérek?! Egy 85 éves aggastyán nem a koporsóba vágyik, hanem a harcmezőre! Kész elindulni a megerősített városok, meg azok lakói, az óriások ellen! Micsoda, nagyképű önbizalom, mondaná a kételkedő, a hitetlen. *Mekkora hit!* – mondjuk mi, Isten gyermekei.

Sokszor csodáltam azokat, akik öreg korukban is fáradhatatlanul küzdöttek, értelmet, célt adtak a napoknak. Gondoljunk Schweitzer Albertre, vagy a mi Szentgyörgyi Albertünkre. Vagy Dobos Károlyra, aki közel a 100. évéhez olyan megragadóan mondta el sok érdeklődőnek, azok között nekem is, hogy mit tehetünk a földünkön élő leprásokért. Vannak koravén hitetlenek, és vannak örökifjú hívők. Melyik csoportba szeretnél tartozni? Ha az imént a halát emeltük ki, amikor a megtett útra visszaneztünk, most a *reménységre* tekintünk: életünk, szolgálatunk nem hiábavaló az Úrban. Még öregkorban sem.

És ha véget ér a földi életünk? Mi arra is reménységgel tekintünk. Halálunk is a mi kegyelmes Urunk, szerető Megváltónk ígéretét teljesíti be. Madách mondja Az ember tragédiájában: *Az élet küzdelem, s az ember célja a küzdelem maga.* Merjünk továbbmenni és kérni az apostollal: csak hogy a Krisztus mind életemben, mind halálomban dicsőítessék. Így élni érdemes, még ha felejtünk is, még ha néha megfáradunk is, vagy belénk sajdul a testi fájdalom, hitünk próba alá esik, akkor is. Mindezekben diadalmaskodunk az által, aki minket szeret, a mi Urunk Jézus Krisztus által.

3. A hála és reménység után *áldásról* beszél az ige: *Józsue megáldotta őt* (ti. Kálebet) *és örökségül adta Hebront.* (13a) Az idős Káleb szolgálata földi jutalmául egy várost és környékét kapta örökségül. Nem úgy pottyant az ölébe; meg kellett harcolni érte; de Káleb vállalta azt. Az ellenségről így szólott: Ha velem lesz az Úr, kiüzöm őket, ahogyan megígérte az ÚR (12.).

Velem együtt öregedett testvérek, mennyi mindenben megsegített minket az Úr, a mi Istenünk. Kaphattunk először egy családi házat: imaház lett belőle. Sok küzdelem által templomot (sőt: templomokat) építhettünk. Gyermekek- és ifjúsereg nőtt fel a nyomunkban; van örökség, amit nekik átadhatunk. Mondhatjuk azt, hogy hiába éltünk? Inkább azt, hogy Uram, sokat botladoztam, vétkeztem, kapaszkodtam és visszaestem; de Te mindig talpra állítottál. Amit én tettem, abban sok volt a féllleges, a tévedés. De Te, Uram, Urunk, mindig megsegítettél. Vezess tovább, tégy áldásod eszközévé, hogy Szent Fiad nyomában járva, földi életem végén Hozzád érkezhessen haza! Ámen.

Igehirdetés a Biblia éve kapcsán

Baczoni Szilárdka Kata

Szováta

Boldog, aki olvassa*

Alapige: Jelenések 1,3

Bibliolvasás: 1Péter 1,22–2,3

„Boldog, aki olvassa és akik hallgatják e prófétálásnak beszédeit és megtartják azokat, amelyek megíratlak abban.”

A boldogságot mindenki keresi ezen a világon. Mégis kevés ember van, aki elmondhatja magáról, hogy boldog. Pedig az emberek életében alapjában véve minden a boldogság érdekében történik. Erre rendezkedett be a szórakoztató ipar, a kereskedelem, még a politika is. Minden és mindenki az emberek boldogságát akarja szolgálni.

Van, aki beleveti magát a társaságba, vicceket mesél, nagyokat nevet, szórakozik, mert a társaság zajában elfeledkezik gondjairól és talán boldog egy pillanatra. Van, aki költekezik, szenvedélyes bevásárló, ajándékozó. Ha pénze van, nem von meg magától semmit, mert a költekezésben talál örömet, boldogságot. Van, aki takarékoskodik, gondosan beosztja amije van, mert a megtakarításból egy kis boldogságot szeretne a jövőben. Van, aki egészen zsugori, sok mindent megvon még magától is, mert így próbálja biztosítani magát és számára éppen ez a biztonság a boldogság. Senki se munkálkodik azért, mert az az életprogramja, hogy boldogtalan szeretne lenni. Még aki tönkreteszi a saját életét, az is a boldogságot kereste. Csak tévedett. Olyan úton próbálkozott, amely a boldogság helyett a romlást hozta el számára.

Ebbe a boldogságkereső világba hangzik bele az ige üzenete: Boldog, aki *olvassa, hallja és megtartja e beszédeket, amelyek megíratlak.*

Az ember a boldogságot akarja elérni. Isten a boldogságot akarja nekünk megadni. Isten és az ember egyet akar. Hogy lehet, hogy ez a kettő mégsem talál sok ember életében egymásra? Azért testvéreim, mert sok ember még ma is azt gondolja, hogy Isten valamit elvesz tőlünk, követel valamit, ami nehéz. Megrontja a szórakozásunkat, korlátozza szabadságunkat.

Pedig ennek éppen az ellenkezője az igaz. Isten szeret örülni és örömet okozni. „Öröm van a mennyben egy megtérő bűnösön” (Lk 15) – olvassuk róla. Isten egyetlen ember megtérésének is tud örülni! Miért? Mert megajándékozhatja boldogsággal. Isten bőkezű és egyedül csak ő tud megajándékozni bennünket az igazi boldogsággal. Odafordul az emberhez, irányt mutat, célt ad, hogy értelmessé tegye az életét, hogy emberré tegye az embert. Hogyan? Úgy, hogy a mulandó embernek Igéjét, Kijelentését adja. És azért van Kijelentés, Szentírás, mert Isten szeret minket és szól hozzánk. Ennek a Kijelentésnek vagyunk mi is a kitüntetettjei, mert a legnagyobb érték testvéreim, hogy megszólalt Isten. Amikor szól az Ige, Isten van köztünk. A legnagyobb ajándék nekünk, hogy szól hozzánk Isten, hogy megértjük ezt a szót, és hogy továbbadhatjuk ezt a szót. Az Ő szavának teremtő ereje van. Az értékes ajándéknak, ugye, örülünk és boldoggá tesz. Azért a legnagyobb érték a Biblia, azért a Könyvek Könyve a Biblia, mert ez az élő Isten szava és boldog, aki olvassa, érti és megtartja az Ő szavát.

* Elhangzott a Biblia Évében, 2008. július 19-én Szatmárhegyen, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetségének Kertületi Konferenciáján.

Miért boldog?

Mert Isten az Ő Kijelentésével a boldogság útján vezet. A Szentírás az ember életét útnak nevezi. Ahogy az ember él a világon, olyan, mint egy út megtétele. Lehet ez az út rossz, veszedelemre vivő, és lehet ez az út jó, amelyen az ember az életre jut. Az értelmes életnek van célja, kiegyensúlyozott és van jövője. Isten szava, vagy ahogy az Ige mondja, beszédei, tulajdonképpen ennek az útnak a szabályozói, útjelző táblái. Minden autós tudja, hogy a jól megépített úton, jó jelzőtáblák segítségével milyen jól lehet haladni. A rossz, kátyús úton, rossz jelzések mellett kínlődás az egész. Azt is tudjuk, hogy itéletidőben, nagy eső vagy sűrű havazás közben óriási erőfeszítésbe kerül, hogy tisztán lássuk az utat, és óriási erőfeszítés kell hozzá, hogy az utakat tisztán tartsák, hiszen életveszélyessé válhat a hólepte, vagy a jeges, vizes, csúszós út. De még a legrosszabb út is jobb az úttalanságnál, mert út nélkül nem lehet haladni. Így vagyunk az életben is. Isten szavára, útbaigazítására van szükségünk ahhoz, hogy az út tisztán rajzolódjék ki előttünk, és a helyes utat válasszuk. Az Őrnak van elég ereje ahhoz, hogy megőrizze számunkra tisztán az utat, és látásunkat se homályosítsa el semmi. Mi magunk három dolgot tehetünk azért, hogy ebben az erőben részesüljünk. Keressük Istent, meghalljuk az Ő szavát és megtartsuk útmutatásait.

1. „Teljes szívből kereslek téged” – mondja a zsoldáros. A mai ember nem szeret keresni. Ellustult. Csak azt hajlandó észrevenni, amit az orra elé tesznek. A forgalmas helyeken, az üzletek bejáratánál ott állnak a reklámcédula-osztoogatók, és a markunkba nyomják a hirdetését. Ezt esetleg megnézzük, de már az újságban nem olvassuk el. A tévében a kedvenc műsorunkat megszakítva megmondják nekünk, melyik a kedvenc mosóporunk, a legjobb fogkrémünk, és milyen autóra vágyunk. De azt is megmondják, hogy mi a politikai meggyőződésünk, kire-mire szavazzunk. A kínálat nagy, a gondolkodás és a döntés nehéz mesterség. Beveszünk mindent, amit élénk tesznek. Ha nincs szellemi, lelki étvágy, megesszük a képzelt babaeledelt, mint a babáival játszódozó kislány, és azt hisszük, tápláló. A mai nemzedékről azt mondják, hogy belecsömörlött apái ürességébe, és keres valami magasabb rendűt. Csakhogy előítélettel van az Ige iránt. Nem tudja maga sem, hogy miért, de kijelenti az Igére, hogy az nem ízlik neki. Nem hajlandó tudomásul venni, hogy az jó is lehet, csak ki kellene próbálni. Inkább megy mindenfelé, ahol valami ínycsiklandozót kínálnak, eszi, akár ízlik, akár nem, főleg, ha divatos. Pedig csak a tisztántartott úton lehet célba jutni. Ezen is csak akkor, ha a jó utat választottuk és arról nem tértünk le jobbra, balra. Az utak sokszor keresztezik egymást és nekünk döntéseket kell hoznunk, hogy melyik irányba menjünk. Ezért kell szüntelenül Istent keresnünk és az Ő szavára figyelni, neki engedelmességnünk. Az Ő szava mindig féltő, szerető, vagy éppen figyelmeztető szó. Vigyázz, mert arra szakadék vagy kőomlás van! Vasúti átjáró, ne rohanj a mozdony alá! Zsákutca, ne hajts be, esetleg nem tudsz kijönni! Az Ő tiltásai nem a szabadságunkat akarják korlátozni, hanem az életünket akarják féltő szeretettel védeni. Erre a szeretetre csak egész lényem odaadásával válaszolhatok. Hány ember hever összetörten a szakadék mélyén? Hány élet rekedt meg a zsákutcában, mert nem keresi Istent teljes szívéből, mert nem akarja tudomásul venni, nem akarja elhinni, hogy boldog, aki olvassa?! Istent elsősorban az Ő Kijelentésében találom meg. Az ószövetségi hívő ember rengeteget tudott kívülről az Igéből. Ezt mondogatta magában, és újakat tanult hozzá. Nem sajnálta rá a fáradságot. A mondogatás közben frissült az emlékezete, nem felejtette el az ígéket, sőt inkább gondolkodásának állandó előterében voltak. Olyan feladatot töltött ez be az életében, mint nálunk a naponkénti bibliaolvasás. Mi se sajnáljuk a fáradságot naponként olvasni Isten Igéjét. Hiába mondjuk, hogy olvastuk valamikor régen, épp akkor nem jut eszünkbe, amikor erőt adhatna, döntéseinkben segíthetne, kísértéseinkben védelmet nyújthatna. Az újra

meg újra olvasott Ige belevésődik a szívembe, gondolkodásom előterében van és talán éppen aznap lesz szükségem rá, amikor századszor olvasom. Akkor majd hálát adok érte, hogy vezetett, hogy utat mutatott és végtelen boldogság tölt el, mert rájövök, hogy Isten nemcsak tanított, hanem belülről győzött meg. Ez a belső meggyőződés a Szentlélek munkája. Ha hittel, imádkozva olvasom a Bibliát, akkor Isten akarata az én meggyőződésemé válik. Akkor közel van hozzám Isten és ez örömet és boldogságot ad. Akkor az emberekkel való találkozásomon is meglátszik, hogy előtte Istennel találkoztam.

A mai embernek a földhözragadt gondolkodás az alapbaja. Megszoktuk, hogy a sikert, az előrehaladást az anyagiakban mérjük. Lassanként az egész gondolkodásunk átállt arra, hogy a boldogulás mércéje az anyagi előrehaladás. Nagyon kevés ember van, aki otthagy egy jól fizetett állást, ahol nemszeretem munkát végez, egy másik kedvéért, ahol kevesebbet keres ugyan, de olyan munkája van, amiben örömet leli. Sokszor éppen azért telhetetlen az ember, mert életében valamilyen hiány van. A hiányt be kell tölteni. Tudvalevő, hogy sok tisztaságmániás asszony életében zavar, kielégítetlenség van. A hóbortosan divatos, magát mindenféle csüngővel telirakott fiatal szeretetre éhes. Azért festi magát harsány színűre, hogy észrevegyék, mert talán otthon nem vették észre, úgy belemerültek szülei a munkába, a pénz hajszolásába. Sok fiatal agresszív hangoskodása bizonytalanságot takar. Az anyagi telhetetlenség a lelki üresség jele. Az űrt próbálja betölteni az, aki a gazdagságban leli meg élete értelmét. Amikor korunk mindent megtesz az életszínvonalért, ez hangosan árulkodik arról, mekkora istenhánya van az emberiségnek. Hála Istennek van még néhány úgymond ép lelkű ember, aki tudja, hogy nem az anyagi eredmény a minden, mert az élet ennél sokkal több. „Inkább gyönyörködöm a te bizonyosságaidnak útjában, mint minden gazdagságban” (Zsolt 119,14) – vallja a zsolttáros. Ha Isten vezetése kerül az élet középpontjába, akkor már nincs szükség a pótszerekre.

Isten vezetése, útjának megértése és követése állandó odafigyelést és készenlétet kíván tőlünk.

2. „Add értenem a te határozataidnak útját” – kéri a zsolttáros. Többször jártam Nyugat-Európa patinás, szép, régi városaiban. Csaknem mindegyikben van harangjáték. A turisták a harangjáték idejére összegyűltek és meresztették a szemüket és a fülüket fölfelé. Ilyenkor elgondolkodtam azon, hogy a mai motorzúgásos, zsúfolt, lármás világunkban mennyire kell figyelni. Valamikor, amikor a harangjáték készült, csendesebb volt a világ és a kis városka lakói egyszerűen hallották, hogy megszólal a harang. Az gyönyörködtette és irányította életüket. El kell csöndesednünk Testvéreim, hogy meghalljuk és megértsük Isten tanítását. És még valamit tanultam a harangjátékokból. Ahogy rendre szólaltak meg a harangok, a zúgás erősödött és szépült. Gyönyörű összhangban zengtek, zúgtak az egymás után megszólaló harangok. Amikor azt gondoltam, hogy a hatást már nem lehet tovább fokozni, akkor váratlanul megszólalt egy újabb harang, megszólalt a diadalmos összhang. Így tanít minket Isten Igéje. Mindig tovább és tovább. Ha hívó alázattal hallgatjuk, figyelünk tanítására, Igéje mindig többet mond nekünk. Amikor már azt gondoljuk, hogy kívülről fújuk az ő szavát, még mindig van újabb mondanivalója. A kérdés csak az, hogy Őt akarom-e hallani, vagy a világ szavát? Őt akarom-e hallgatni, vagy csak a televíziót? Az Ő Igéjéből akarok-e tanulni, vagy csak az internetről?

A világ beszéde megbízhatatlan. Jeremiás tanúskodik arról, milyen állapotok uralkodnak még Isten népe körében is, ha nem Isten Igéihez szabja magát. „Felvonták nyelvöket, mint kézivöket, hazugsággal és nem igazsággal hatalmasok e földön; mert gonoszságból gonoszságba futnak, engem pedig nem ismernek, azt mondja az Úr./ Min-

denki őrizkedjék a barátjától, és egyetlen atyátokfiának se higgyetek, mert minden atyafi cselbe csal, és minden barát rágalmozva jár. / Egyik a másik ellen csúfoskodik, és nem szólnak igazat; nyelvöket hazug beszédre tanítják, elfáradnak a gonosztevéseben. / A te lakásod az álnokság közepében van; az álnokság miatt nem akarnak tudni felőlem, ezt mondja az Úr.” (Jer 9,3–6) Szomorú kép. Aki elhagyja az Úr szavát, megbízhatatlanná válik; aki megbízhatatlanná vált, nem keresi az Úr szavát. Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják beszédeit, mert Isten szava megbízható. Amit ő megmondott, megígért, minden meglett. Szeretete, mellyel magához von, rendelkezései, melyekkel éltet, megtartva bennünket az örökkévalóság felé vezető úton, mind boldogságunkat szolgálják.

Nemrég kedves lelkipásztor testvérem prédikációjában hallottam a sokak által feltett kérdéseket. Vajon igaz? Valóban boldog, aki olvassa? – vagy csak olvassa. Sok ember csak olvassa. Valóban boldog lesz az, aki a Tízparancsolatot olvassa? Nem tilalomfának nézi? Boldoggá teszi az embert, ha azt olvassa, hogy „vedd fel az én igámat”? Az kell a boldogsághoz, hogy meg is értsük: a boldog élet nem azonos a könnyű élettel. Mert beletartozik a sírás is és a nevetés is, az öröm is és a bánat is, a mélység és a magasság is. De, aki Isten kezébe teszi életét és bíz benne, aki ráhagyatkozik az Ő ígéreteire, sok mindent megért, mert az édes és keserű terhek alatt éli át, milyen jó az Isten szeretete. És ha nem is ért meg mindig mindent, mégis harangoz rá a szíve.

Mert beletartozik a megbocsátás is és a bocsánatkérés is. Se a megbocsátás, se a bocsánatkérés nem könnyű. De, akinek édes az Isten beszéde, az meg tudja tenni, és akkor megtapasztalja, boldogság Isten akarata szerint élni. Aztán nem mindig könnyű a második helyet vállalni, akár egy családban, akár a munkahelyen vagy egy-egy közösségben. De ha meg tud tanítani bennünket Isten Igéje arra az alázatra, hogy a második hely elvállalása mily sok feszültséget és békétlenséget tud feloldani és megoldani, mennyi boldogság tud fakadni Isten törvényének az elfogadásából.

A boldogság soha nem attól függ, hogy mindig szerencsések vagyunk-e, hanem attól, hogy megvan-e bennünk az a belső kiegyensúlyozottság, ami kibírja a megpróbáltatásokat is. Ezt a belső kiegyensúlyozottságot csak az találja meg, aki megtalálta Istent. Tehát a boldogságot csak úgy találjuk meg, ha megtaláljuk Istent.

3. „Uram! A te nevedről emlékezem, és megtartom a te törvényedet” (Zsolt 119,55) – vallja a zsoltáros.

Nem elég felismerni Isten ajándékainak értékét. Ha boldogok akarunk maradni, akkor meg is kell tartanunk azokat. „Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálásnak beszédeit és megtartják azokat, amelyek megíráttak abban.” (Jel 1,3) Nem könnyű Isten beszédeit megtartani. A mennyei kincset nem tudják kiásni a tolvajok, de elveszítheti a saját felelőtlenségünk. Az értelmes élet a jövő felé néz. Az értelmes élet úgy néz a jövő felé, hogy: „azt mondom Uram, hogy az én részem a te beszédeidnek megtartása” (Zsolt 119, 57). Ez azt jelenti, hogy mostantól kezdve veled együtt akarok élni. Áadtam az életemet az Úrnak, s azért adtam át, hogy közösségben maradjak Vele. A feltétlen összetartozás ez. Akit Isten Kijelentése vezet minden cselekedetében, annak értékes az élete, mert ebben van az áldás. Ennek a Kijelentésnek a csúcsa érkezett el hozzánk Jézus Krisztusban. Ennek a Kijelentésnek Ő a teljessége. Mi tehát az a nép vagyunk, amely Jézusban megkapja az áldást, az útbaigazítást, aki megkapja azt a kitüntetést, hogy szól hozzánk Isten. Ezért nevezzük Jézus Krisztust is Isten Igéjének, a testté lett Igének. Mert legtisztábban, legvilágosabban Őbenne mondta el Isten nekünk, hogy mennyire szeret, mit vár el tőlünk, hogy ad értelmet az életünknek és hogyan ajándékoz meg bennünket az örök boldogsággal. Jézus Krisztus egyenes folytatása annak az Igének, annak a Kijelentésnek, amelyről szólt hozzánk ma Isten.

Lehet ekkora ajándékot visszautasítani? Fogadd el, testvérem, Isten Kijelentését, hogy boldog lehess. Add át Jézusnak szívedet. Akkor boldog lesz az életed. Ragyogni fogsz ezen a boldogtalan világon. De minél inkább az tölti be a szívedet és életedet, hogy az Ő útján akarsz járni, annál inkább boldog leszel. Ezzel tehetünk bizonyosságot Róla: a boldogságunkkal. Ezt az ajándékot csak Ő adhatja. A boldogság Reá mutat. Töltsük be rendeltetésünket: dicsőítsük a mi Urunkat boldogságunkkal. Ámen.

Nem csak szemet adott az Isten

Az öreg professzort csodálva tisztelték hallgatói. Feltétlen morális tekintélynek farrtották. Egyik társuk egy kísérlet során súlyos, valamennyiüket veszélyeztető hibát követett el. Érthető, hogy kíváncsian várták a többiek, hogyan reagál majd nagy tanítójuk egy ilyen esetben. Hogyan szab majd ki olyan büntetést, amelyből a kétségbeesett „tettes” életre szóló tanulságot vonhat majd le...

Hiába vártak, mesterük még említést sem tett az esetről. A tanítványok vártak egy hetet, kettőt. Aztán már nem bírták tovább, és – nem minden szemrehányás nélkül – kérdőre vonták professzorukat:

– Mindnyájan láttuk, mi történt! Azért adott Isten az embernek szemet, hogy használja!...

– Igaz – mondta az öreg bölcs –, igaz. De Isten szemhéjat is adott nekünk az Ő végtelen bölcsességében, hogy eldönthessük, mikor jobb szemet hunyni a dolgok felett...

Ef 1,6

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Bódás János

Hegedűs prédikátor

Sztárai Mihály emlékének

Külsországban vándoroltál csuhában.
Ott harcoltál a mohácsi csatában.
Láttad büszke hadak véres elestét,
s hogy a hazát roppant sírba temették.
Téged az Úr megőrzött és kimentett,
hogy általad reményt küldjön, kegyelmet,
két pogány közt morzsolódó hazádba,
s megéledjen a koldús nép, az árva.

Prédikátor lettél, csuhád levetve,
szertejártál tanítva, énekelve,
szertejártál mindenütt elbeszélni:
„Mely igen jó az Úristent dicsérni!”

Ezt hirdetted Baranyában, Tolnában,
hogy az „Isten igaz minden dolgában”,
s akik Tőle bátran „oltalmat várnak”,
„angyalai közöttük tábort járnak”
Hegedűd és éneked is prédikált,
földbesüllyedt falvak népe melléd állt,
énekedre szomjan köréd sereglett,
s reményt adtál tikkadt rongyos seregeknek.

Vak elméket gyógyított tudományod,
szégyenítve eszem-iszom papságot.
Az Úristen melletted is tábort járt,
lerontottál hivalkodó sok oltárt,
oszlattgattál babonát és vakhívet,
halmon-dombon győzve zengett éneked:
Ki övéit diadalra vezérli –
„mely igen jó az Úristent dicsérni!”

Bizonyosságod messze földre elhatott,
száznál is több ekkklézsia támadott.
Erősségre lelt a nép az Igében,
szolgaként is szabad így lett, szívében.
Veled fújta, ha gyenge nő, ha férfi:
„Mely igen jó az Úristent dicsérni!”